

6. april 1941

Kakor plazovi v minuli zimi, ki za seboj niso pustili nič kakor razdejanje in puščavo, tako se je 6. aprila 1941, na Cvetno nedeljo, nemška vojna mašina sprožila proti jugovzhodu, da zruši in uniči vse, kar bi se postavilo v bran.

Iz celovške in graške kotline, iz Madžarske, Bolgarije in Italije so se vsuli nemški in italijanski tanki v Jugoslavijo, ko so letala v noči poprej napravila razdejanje v Beogradu. Za vojno nepripravljena država se je tekom kratkih 14 dni zrušila. To so bili zunanji dogodki, notranje trpljenje pa je ostalo zapisano v duši naroda to in onstran Karavank.

Isti dan je vojni plaz zajel tudi vse tri doline južne Koroške. Skozi leta dobro pripravljeni sezname so nudili podlago za aretacije. V Velikovem, Celovcu, Beljaku in v Borovljah so se polnili zaporji s slovenskimi prosvetalski, zadružniki in slovenskimi duhovniki, kar jih je bilo tedaj še na svobodi. Vse pa, ki so bili že izven dežele, so poiskali in vtaknili v zapor, ker je ja vsak Slovenec že ogrožal veliki rajh. V naslednjem Velikem tednu so se isti zaporji polnili naprej s slovenskimi možmi in ženami iz Mežiške in spodnje Dravske doline.

Isti ljudje in ista usoda. V zaporih so se kovala življenjska prijateljstva, ki segajo do in preko groba. Može, ki so se prvič videli v celovških zaporih in pozneje delili skupno usodo v Dachau-u in drugod, ne bodo nikdar pozabili tistih časov in vsega, kar je bilo v ozadju.

Zastonj smo tedaj čakali, da se oglasi sodeželani, ko so propagandisti lepili lepake „Der Kärntner spricht deutsch“ in zarjujejo v svet „Elternrecht“. Ni bilo duše, ki bi se uprla tlačenju materinske besede, ki so jo izginali z odlokom s ceste, iz cerkve in celo iz družin. Še mrtvi v grobovih niso imeli miru, slovenski napisi so morali celo tam izginiti. V tem času so ustvarili vzdusje, iz katerega še danes s tako vnemo kličejo na „Elternrecht“.

Gospodje na nemški strani! Mi ne obujamo spominov, da netimo sovraštvo, mi vzbujamo Vašo vest, ko merite tedaj in danes z istim merilom. Saj ni bilo nasilja, ko se slovenski človek ni upal pomeniti in spovedati v svojem materinskem jeziku, pač pa je nasilje, če se mora par nemških otrok poleg svojega materinskega jezika učiti tudi drugega deželne jezika.

To je in bi bila bistvena osnova demokracije, o kateri se toliko govori in katero v dejanju zamenjamo iščemo. Bistvo demokracije ni slučajno število, marveč enaka razdelitev pravic in dolžnosti. Podlaga demokracije pa je visoka politična morala vladajočega dela, ki ne šteje samo svojih glasov ali svojih bajonetov, marveč vidi tudi svoje obveznosti. Vladanje namreč ne daje samo pravice, marveč nalaga tudi veliko dolžnosti. Dokler pa se teh dolžnosti vladajoči ne zavedajo, tako dolgo ne moremo govoriti o demokraciji, marveč samo o diktaturi, če ne enega, pa dveh ali treh.

Mnogo trpljenja so izpile družine in posamezniki v minulih desetih letih in upravičeno bi pričakovali, da se bodo duhovi v takem groznem metezju razbistrili, da bo človek v sosedu zopet iskal in našel človeka in ne videl in gledal svojega sovražnika, čeprav obadva enako trpita in enako trpko gledata v bodočnost. Naša skupna želja je, da se 6. april 1941 ne bi nikar več ponovil.

Ameriška vojska v Evropi

V obeh ameriških zbornicah, v senatu in poslanski zbornici, traja že nekaj tednov razprava o vprašanju, ali ima predsednik Truman brez posebnega pristanka ameriškega Kongresa pravico pošiljati čete v Evropo.

V ponedeljek je bilo glasovanje v senatu in je bila s 45 glasi proti 43 glasom sprejeta prepoved, da predsednik Truman ne sme brez dovoljenja kongresa poslati v Evropo po več kakor 4 divizije ameriške vojske.

Odklonjen pa je bil nadalje v senatu predlog, da smejo biti poslani v Evropo ameriški vojaki, ki še niso stari 20 let. Za ta predlog je bilo 62 senatorjev, proti pa 27.

O prepovedi pošiljanja ameriške vojske v Evropo brez posebnega dovoljenja obeh ameriških zbornic kongresa bo sedaj razpravljala še poslanska zbornica, kjer ima verjetno predsednik Truman večjo večino.

„Washingtonska deklaracija“

V Washingtonu še zboruje panameriška konferenca, kjer se posvetujejo zunanji ministri vseh 21 ameriških republik. Glavni predmet razpravljanj je ogrožanje sveta po napadalnem komunizmu.

V ponedeljek je bila na konferenci soglasno sprejeta takozvana „Washingtonska deklaracija“ narodov severne in južne Amerike proti komunizmu. Ta

izjava obvezuje vse ameriške države, da enotno nastopijo proti komunističnemu ogrožanju sveta.

Zunanje ministrstvo srednjeameriške države Mehike je v tej zvezi sporočilo, da bi mogla Mehika dati na razpolago za obrambo zapadne poloble proti napadalnemu komunizmu dva milijona vojakov.

Dnevnega reda še ni

Posebni odposlanci zunanjih ministrov Velike Britanije, Združenih držav, Francije in Sovjetske zveze, ki se trudijo v Parizu, da bi sestavili dnevni red za nameravano posvetovanje štirih zunanjih ministrov omenjenih velesil, se še niso mogli sporazumeti; doslej so imeli že 21 sej.

Na zadnji seji je francoski zastopnik v imenu zastopnikov zapadnih velesil predložil kot dnevni red nameravane konference nov kompromisni predlog. Ta ima 3 glavne točke:

1. Ugotovitev vzrokov nasprotij v

Evropi, znižanje oboroževanja, izvedba sporazumov med velesilami in odstranitev vojne nevarnosti.

2. Izgotovitev državne pogodbe za Avstrijo.

3. Vzpostavitev enotnosti Nemčije.

Sovjetski zastopnik Gromiko je ta predlog ostro kritiziral, ker bi po njegovem mnenju moral vsebovati še vprašanje spremembe italijanske mirovne pogodbe, vprašanje Trsta, vprašanje pogodbe Atlantske zveze in pa vprašanje ameriških oporišč v raznih državah.

Predsednik Francije v USA

Francoski državni predsednik Vincent Auriol, ki se je več dni mudil v Washingtonu, kjer se je posvetoval s predsednikom Trumanom, je odpotoval v New York. Mestna občina mu je priredila slovesen sprejem in nato slavnostno večerjo.

V posebnem nagovoru je poudarjal francoski predsednik, da hočeta Francija in Združene države vzajemno reševati pereča svetovna vprašanja, ker se obe državi zavedata velike odgovornosti za ohranitev svetovnega miru.

Novi davki v Nemčiji

V Zapadni Nemčiji predvidevajo učinkovite ukrepe za ureditev državnih financ. V okviru obveznosti, ki jih bo Nemčija morala prevzeti v sklopu zapadnega obrambnega sistema, nastajajo močne obremenitve. Zato bodo morali dvigniti proizvodnjo ter skrajšati potrošnjo raznih življenjskih potreb-

ščin. V dosego teh ciljev so potrebna sredstva, ki jih hoče Zapadna Nemčija dobiti na sledeči način:

1. prisilno posojilo,
2. povišanje prometnega davka,
3. uvedba posebnih nakaznic, s katerimi bodo kupovali po znižanih cenah,
4. stabilizacija cen in plač.

Spor se zaostrojuje

Madžarsko zunanje ministrstvo je zahtevalo od jugoslovanske vlade zadoščenja, ker je — po navedbi madžarskega zun. ministrstva — policija v Beogradu težko telesno poškodovala madžarskega odpravnika poslov v Beogradu. Ako ne bi jugoslovanska vlada dala popolnega zadoščenja, bi moglo imeti to najresnejše posledice.

Uradni jugoslovanski krogi madžarskih obdolžitev še ne potrjujejo, pa jih tudi ne zanikajo.

Cene za mleko

Po izjavi zveznega ministra za kmetijstvo so v teku pogajanja za določitev novih cen za mleko, maslo in druge mlečne proizvode. Verjetno bo pri tem doseženo 30%-no zvišanje cen mleka; tako bi dobil kmet za 1 kg mleka 1 šiling in 30 grošev. — V enakem razmerju bi bile na novo urejene tudi cene mlečnim proizvodom.

Opozorilo!

Na razpolago je še nekaj izvodov „Slovenskega pravopisa“.

Pri Upravi „Našega tednika“ je mogoče dobiti tudi „Prešernov album“, ki ga priporočamo zlasti ljubiteljem lepe knjige.

KRATKE VESTI

Kakor smo že poročali, je perzijski parlament sklenil, da podžvi vse petrolejske vrelce. Ta sklep je povzročil v britanski javnosti veliko vznemirjenje, ker bi s tem vse najemniške pogodbe zgubile svojo vrednost.

Sedaj se egiptovski parlament bavi s podržavljenjem suškega prekopa, kjer so zopet močno prizadeti angleški interesi.

Iz Chicaga v Ameriki poročajo, da je jugoslovanski zdravnik dr. Štefan Durovič našel novo sredstvo proti raku, ki ga imenujejo „Krebiogen“. Na posebnem zasedanju ameriških znanstvenikov na univerzi v New Yorku so o tem razpravljali in ugotovili, da je ta medikament prvovrsten, četudi stoo odstotnega učinka še ne morejo zagotoviti.

V USA je bil pretekle dni prvi špionažni proces v zadevah atomske energije. Obsojena sta bila že pred davnim zaprtja strokovnjaka Julius Rosenberg z ženo ter Morton Sobell, ker so vohunili v prid Sovjetske zveze.

Moskovska vlada je odvzela angleškemu kurirju Cutlerju vse diplomatske papirje. Kurirju očitajo, da je hotel v hotelu v Moskvi ukrasti kip Venere.

Avstrijski minister za kmetijstvo je 30. marca zavzel na posebni tiskovni konferenci stališče k morebitnemu racioniranju živil. Poudaril je, da za enkrat ni nevarnosti, da bi vlada vnovič uvedla prisilno oddajo kmetijskih pridelkov. Poudaril je, da so predvsem potrebni ukrepi za ureditev cen. Kmet danes dobiva za svoje proizvode prenižane cene, kar nujno vpliva na zmanjšanje proizvodnje.

Poseben senat dunajskega ljudskega sodišča je izrekel zaplembo vsega premoženja bivšega glavnega direktorja založbe „Völkischer Beobachter“. To je bil vodilni list nacistične Nemčije, ki je imel v raznih večjih mestih svoje podružnice. Premoženje so uradno ocenili na 700.000 šilingov.

Stalno dviganje cen je tudi pri železu povzročilo občutljiv porast cen za 25%. Nove cene veljajo od 1. aprila.

Kakor smo že svoj čas poročali, je uradnik koroške deželne vlade Kurt Pilgram poneveril 266.000 šilingov. 30. marca ga je celovško sodišče obsodilo na pet let težkega in poostregega zapora. Vendar obsojeni vse škode, katero je prizadejal deželi, ne bo mogel popraviti, ker je denar večinoma zapravil.

Minuli teden je Koroško nenadoma zopet obiskala zima. Ponekod je sneg zapadel do 40 cm visoko. Ta sneg je povzročil novo škodo po gozdovih in tudi na sadnem drevju.

Pri nas je navada, da mojster posodi svojo „tablo“ tistemu, ki hoče n. pr. zidati, a nima obrtne pravice. Podobno so si Nemci izposodili od države Honduras v Južni Ameriki državno zastavo, da pod njeno zaščito po dvanajstih letih zopet gredo na lov na kite, to so ogromne ribe, ki so za proizvodnjo maslobe in posebno za proizvodnjo margarine izredno važne.

Preteklo nedeljo in ponedeljek se je mudil na Koroškem kandidat za predsedniške volitve dr. Heinrich Gleißner, ki je imel več zaupniških zborovanj.

Ob tretji obletnici Marshallove pomoči za obnovo Evrope je v svojem govoru izjavil predsednik Truman, da bo predlagal ameriškega kongresu osnutek zakona za podaljšanje delovanja Marshallove pomoči preko 30. junija 1952.

Politični teden

Tokrat se spet oglašamo in upamo, da bomo v bodoče redno mogli čitateljem nuditi vsakotedenski politični pregled.

Prazniki so bili vmes in to muhasto vreme... sonce, dež, sneg drug za drugim, vse prav tako nepreračunljivo kot politika. Že skoraj neumno je teden za tednom pisariti o Koreji, Kitajcih in UNO, ker se nič pametnega ne zgodi. Najpametneje bi seveda bilo, če bi velesile že vendar prenehale s korejsko vojno, ki je postala že pravi začarani obroč iz katerega ne ve nihče poti. Ko se je pred tedni kitajska ofenziva ustavila in so UNO čete spet priče zasledovati umikajočega se sovražnika, je obstojalo veliko upanje, da se bosta nasprotnika na znanem 38. vzporedniku pričela pogajati in da se bodo sovražnosti končale.

Res je nekaj dni bilo zelo mirno na frontah. Toda upanja so bila preuranjena.

MAC ARTHURJEVO PONUDBO ZA PREMIRJE SO KITAJCI ODKLONILI

Že ko so se UNO čete bližale 38. vzporedniku, so se v zapadnem svetu množili svareči glasovi na naslov generala MacArthurja, naj ne ravna po svoji glavi, temveč naj se pokori nasvetom politikov, kajti korejska vojna je tudi politična vojna. Pri tem so mnogo namigovali na nesporazume med vrhovnim poveljnikom ameriških oboroženih sil, generalom Bradleyem, predsednikom Trumanom in MacArthurjem. Ti glasovi so le deloma imeli prav, kajti MacArthur je, predno je prekoračil 38. vzporednik, poslal pekinški vladi ponudbo za premirje, katero pa je vlada v Pekingu odločno zavrnila, tako bo o usodi Koreje spet odločevalo orožje. Poročajo o novih kitajskih armadah, ki se pomikajo proti Koreji in prve kolone so že na severnokorejskih cestah. Obenem pa jate UNO bombnikov spet neprestano napadajo sovražnika in uničujejo njegovo zaledje.

Seveda utegne tako vojaška kot politična borba za Korejo zavzeti še večje obsege. Na eni strani je videti, da zmaga stališče onih ameriških krogov in MacArthurja, po katerem je treba Mao Tse Tungu najprej zadati močan vojaški poraz, ker bo šele takrat postal mehkejši in razumnejši. UNO sile na Korejo so številnejše, izurjenjše in bolj oborožene kot kdaj koli prej in so zato sposobne tudi za večje operacije. UNO sile tudi še niso prenesle svojih bombnih napadov na kitajska mesta, kar bi prineslo s seboj katastrofalno opustošenje. — Na drugi strani pa bi povečanje vojaških operacij v vzhodni Aziji vzbudilo nejevoljo in odpor pri drugih azijskih narodih, pri katerih stoji na prvem mestu geslo: „Azija azijskim narodom“. V tem tiči spet nevarnost za politiko zapadnih velesil v vzhodni in južni Aziji.

Poglejmo na kratko še v druga osja gnezda v Aziji. — V francoski Indokiniji divja državljanska vojna naprej. Zanimiva je vest, da je voditelj upornikov, Ho Chi Minh, moral svoje mesto prepustiti drugemu, odločnejšemu komunistu. — Na Malaji prav tako pokajo puške.

PERZIJSKI PETROLEJ — KAJ BODO STORILI ANGLEŽI?

Perzija preživlja težko politično in gospodarsko krizo. Pred 14 dnevi so atentatorji umorili ministrskega predsednika in za njim še enega ministra. Umorjeni je bil general, ki pa je hotel izvesti nekaj socialnih reform, kar mu je nakopalo sovražnikov, ki so se ga potem znebili.

Pred tedni smo omenili, da je perzijska vlada sklenila s Sovjetsko zvezo trgovsko pogodbo, ki je bila zelo ugodna za Perzijo. Zapadni komentatorji pa pravijo, da je ta pogodba bila trojanski konj, kajti na stotine sovjetskih komisij in na tisoče agentov se je po podpisu pogodbe razpršilo po deželi. Sovjeti so s to pogodbo, ki je omilila lakoto perzijskih množic — Sovjeti so res poslali živež, kakor so obljubili — spočetka mnogo pridobili na priljubljenosti. Kmalu pa se je pokazalo, da se

je komunistična delavnost v deželi povečala, komunistična literatura se je pojavila v velikem obsegu, iz ječ so na skrivnostni način pobegnili znani komunistični voditelji itd. Medtem so padli strelji na vodilne politike in vlada, ki se šibi pod ogromnim primanjkljajem v državnem proračunu, je sedaj segla po sredstvu, ki je pri perzijskem narodu sicer popularen, ki pa utegne imeti težke zunanje-politične spore: najavila je podžavljenje anglo-perzijske petrolejske industrije in petrolejskih polj. S tem bi Perzija seveda kmalu sanirala svoj državni proračun, toda na račun Angležev, kateri doma sicer podžavljajo, verjetno pa Perzijcem tega ne bodo pustili in vojne ladje, ki so jih že poslali v perzijska pristanišča, o tem dovolj govore.

V Evropi je zanimanje politične javnosti osredotočeno na

KONFERENCO NAMESTNIKOV ZUNANJIH MINISTROV V PARIZU

Ta konferenca naj bi privedla vsaj do delne rešitve nekaterih evropskih vprašanj, ki so ostala odprta od konca zadnje vojne. Dolge dneve že zasedajo, tudi zaupno za zaprtimi vrati so se posvetovali, toda do sedaj se še niso mogli zediniti o vseh točkah, o katerih naj bi razpravljali. Seveda je med temi (morala bi pač biti) tudi avstrij-

ska državna pogodba, toda sovjetski zastopnik Gromiko je pripravljen razpravljati o tem le, če bi to razpravljali tudi v zvezi s tržaškim vprašanjem. Ker pa so se od leta 1946 do danes razmere v tem delu južne Evrope močno spremenile (Jugoslavija), nočejo zapadni zavezniki nič več razpravljati glede Trsta s Sovjeti in tako tudi mala Avstrija verjetno ne bo prišla do svoje pravice. — Konferenca v Parizu se nadaljuje.

Medtem ko v Parizu nasprotniki iz oči v oči merijo svoje argumente in ostrijo uma svetle meče, pa je bila istočasno v

WASHINGTONU PANAMERIŠKA KONFERENCA

Udeležilo se je 21 ameriških držav, ki so izdale nato skupno resolucijo, po kateri se medsebojno obvezujejo, da se bodo uprle vsakemu napadu komunizma. Ta izjava seveda močno podpira ameriško politiko na Daljnem vzhodu in bo tudi v krogih UNO močno odjeknila. Večina ameriških držav se je pridružila mnenju ameriškega zunanjega ministra Achesona, da je premalo omejit se zgolj na obrambo ameriške celine, temveč je treba povsod skupno nastopiti proti komunističnemu napadu, kjerkoli naj bi se ta pojavil.

Trumanove izjave

Predsednik Truman je včeraj izjavil, da so zdaj ameriške oborožene sile dvakrat močnejše, kakor so bile pred devetimi meseci.

Rekel je, da so dosegle ameriške oborožene sile 21. marca številčno točno dvakrat večjo moč, kakor so jo imele dne 25. junija lanskega leta. — „Vojna sila, ki smo jo že vzpostavili in ki številčno presega 2.900.000 mož, je bila dosežena v pretekli svetovni vojni šele 21 mesecev po tem, ko smo jo začeli graditi“ (v juniju 1940), je dejal predsednik Truman.

„Naglica, s katero smo ustvarili nove oborožene sile, dokazuje našo od-

ločnost, da bomo skupno z drugimi svobodnimi narodi vzpostavili in ohranili svetovni mir,“ je izjavil Truman.

Naglasil je, da je namen ameriškega oboroževanja le ta, da ohrani svetu mir in da prepreči komunistične napade.

„Naglica našega oboroževanja je posledica zahrbtnega napada komunističnih sil na Korejo. Pospešila pa jo je tudi nevarnost novih komunističnih napadov proti svobodnim narodom. Naš uspeh bo vrl ljudem, ki ljubijo svobodo, novega navdihla in poguma, naj žive kjer koli na svetu,“ je zaključil Truman.

Koliko je komunistov?

Homer Byington ml., načelnik oddelka za zahodnoevropske zadeve v ameriškem zunanjem ministrstvu, je govoril v soboto preko ameriških televizijskih postaj in navedel v govoru številke, ki dokazujejo upad komunizma v zahodni Evropi v primeri z letom 1946.

V Avstriji se je zmanjšalo število organiziranih komunistov od tedaj za 34%. Sedaj jih je še 100.000. V Belgiji jih je 35.000, to je 65% manj. Na Danskem jih je 22.500, upad znaša 63%. Organiziranih komunistov v Franciji je okrog 600.000, kar pomeni, da jih je 30% manj, kakor pred peti-

mi leti. V Italiji jih je največ in sicer milijon 600 tisoč, pred petimi leti pa je bilo njih število za 31% večje. V Luxemburgu jih je 500, nazadovanje znaša 84%. Na Nizozemskem jih je še 33.000, a nazadovali so za 34%. Norveških komunistov je 14.000, kar pomeni z letom 1946 manj za 65%. Na Švedskem jih je 33.000, to je 45% manj. V Angliji je organiziranih komunistov 40.000. Njih število pa se je tudi zmanjšalo in sicer za 34%. V istem razmerju se je zmanjšalo v tem razdobju število organiziranih komunistov v zahodni Nemčiji, kjer jih je še 200.000.

Kupna moč v Sovjetski zvezi in v Ameriki

Ameriško ministrstvo dela je napravilo po najnovejših podatkih primerjavo kupne moči za živila v Sovjetski zvezi in v Združenih državah; po tej primerjavi, ki sloni na urni meri, je povprečna kupna moč sovjetskega delavca sedemkrat manjša kot kupna moč ameriškega delavca. Za nakup 1 kg govejega mesa mora delati ameriški delavec 1 uro, sovjetski pa 8 in pol ure. Ameriški delavec zasluži v 1 uri dovolj, da lahko kupi 1 kg slanine, sovjetski pa mora zato delati 15 in pol ure; za nakup 1 kg težke kokoši zadostuje v Ameriki 52 minut dela, v sovjetskem paradižu je zato treba delati več kot 10 ur. Cena usnjenih moških čevljev odgovarja v Združenih državah 7 in pol uram dela, v Sovjetski zvezi 104 in pol uram; v Ameriki zasluži delavec za moško volneno obleko v 25 urah in 20 minutah, v Sovj.

zvezi mora zato delati 177 ur in 25 minut, za žensko volneno obleko so tozadnevne številke 12 ur in 54 minut ter 152 ur in 54 minut, za obleke iz bombaža 2 uri in 22 minut ter 32 ur in 51 minut.

JUGOSLAVIJA VRAČA GRŠKE OTROKE

Glavni tajnik ZN Trygve Lie sporoča, da je Jugoslavija izročila 44 otrok, ki sedaj čakajo v Solunu na svoje starše, da jih peljejo domov.

Posebni odbor ZN za Balkan je poprej sporočil, da mednarodni Rdeči križ ceni, da so grški komunistični gverilci odpeljali vsega skupaj 28.000 grških otrok.

Jugoslavija je pristala, da bo vrnila približno 800 grških otrok. Jugoslavija je edina balkanska država, ki je stavila tako ponudbo.

ODBORI ZA SUROVINE

V Washingtonu zasedajo trije odbori Mednarodne konference za surovine. Odbori obravnavajo vprašanja, ki zadevajo najpotrebnejše surovine za splošno preskrbo, katerih na svetovnih tržiščih primanjkuje.

Najnovejši teh odborov je odbor za bombaž in bombažno prejo. Druga dva odbora se bavita z vprašanji, ki zadevajo baker, cink, svinec ter žveplo. Vsi trije odbori rešujejo vprašanje, kako odpraviti pomanjkanje teh surovin na svetovnih tržiščih. Proučili bodo ukrepe, ki bi pripomogli, da bi proizvodnja narastla in ki bi zagotovili pravično razdelitev in uporabo izdelkov iz teh surovin.

Nadaljnji trije odbori, ki bodo obravnavali težave v zvezi s proizvodnjo in nabavo tungstena, molibdena, mangana, niklja, in kobalta ter volne, se bodo v kratkem sestali.

Že prej so bili ustanovljeni odbori za bombaž in za žveplo.

Mednarodna konferenca za surovine se je sestala na pobudo Francije, Velike Britanije in Združenih držav, da bi pospešila proizvodnjo in uredila razdelitev strateško važnih surovin v skladu z mednarodnim sodelovanjem.

SOVJETSKO ZNIŽANJE CEN JE DVOMLJIVO

Ameriški zastopniki so mnenja, da je težko presoditi, koliko dejanskih koristi bodo imeli povprečni potrošniki v Sovjetski zvezi od znižanja cen, ki ga je objavila sovjetska vlada. Nihče namreč ne ve, koliko daje v sovjetskem gospodarskem redu ena roka in koliko jemlje druga.

Za primerjavo so vzeli 15% znižanje cen moke, ki ga je nedavno objavila Moskva. Ker v Sovjetski zvezi, kot je le malo znano, prodajajo moko potrošnikom v prosti prodaji samo dvakrat na leto, in ob upoštevanju razpoložljivosti moke v Sovjetski zvezi, bi se lahko izkazalo, da je omenjeno znižanje samo navidezen prihranek, ki je samo na papirju.

Drug činitelj, ki ga je upoštevati pri takoiimenovanem znižanju cen, je sovjetska navada, da zahtevajo od industrijskih delavcev, da podpisujejo državna posojila, poleg tega pa tudi povečane davke.

Zaradi tega je težko ugotoviti ali ima delavec kako dejansko korist od takoiimenovanega znižanja cen. Na vsak način bo to pokazala šele bodočnost.

Prejšnje sovjetsko znižanje cen, ki so ga objavili v decembru leta 1947 in ki je bilo v zvezi z revalutacijo rublja, so preklicali. Odtegnitev iz prometa starih rubljev in izdaja novih se je pokazala za nekako zaplembo prihrankov prebivalstva, zlasti kmetov.

V washingtonskih neuradnih krogih prevladuje mnenje, da skušajo Sovjeti izrabiti objavljeno znižanje cen za dokaz, da se je sovjetska življenjska raven zvišala, medtem ko se je v drugih državah zaradi izdatkov za oborožitev, znižala, kot so bili to že prej napovedali.

Poleg drugih uradnih poročil, ki so v zvezi s tem na razpolago v prestolnicah raznih držav, je tudi statistično poročilo Združenih narodov z dne 29. novembra 1950, ki ceni, da odpade v Sovjetski zvezi na vsakega poedince 308 dolarjev letnega dohodka, medtem ko na primer znaša ta dohodek v Združenih državah 1.453 dolarjev.

V zvezi s petnajstodstotnim znižanjem cene kruha, ki ga je objavila Moskva, poudarjajo, da je moral sovjetski delavec vsaj v preteklosti delati 33 minut, da si je lahko kupil kilogram kruha, medtem ko je moral ameriški delavec delati za isto količino kruha samo 13 minut. Sedanja cena kruha je v Sovjetski zvezi za 135% višja kot leta 1940 in 25 krat tako visoka kot leta 1928. Povprečni mesečni zaslužek sovjetskih delavcev se je v primeri z letom 1940 dvignil za 80% in je samo 10krat večji kot je bil leta 1928.

Po poročilu, ki ga je izdalo ameriško ministrstvo za delo v februarju letošnjega leta, je kupna moč sovjetskega delavca, ki temelji na znesku, ki ga zasluži na uro, sedemkrat nižja kot kupna moč zaslužka ameriškega delavca.

O petek, dne 30. marca, je bila v Künstlerhausu v Celovcu otvorjena razstava del slikarja Marka Pernharta v počastitev spomina osemdesetletnice smrti tega slavnega slovenskega koroškega rojaka. Razstavo je otvoril v navzočnosti predstavnikov oblasti in kulturnih ustanov predsednik Kunstvereina, dr. Feldner, za njim je spregovoril o slikarju deželni podglavar Ferlitsch. Prireditelji razstave, po kateri nas vodi zasilen katalog, delo R. Trevna, so s tem dejanjem napravili zaslužno delo, obisk na njej spričuje, da so ustregli globoki želji prebivalstva. Da se tudi umetnostni strokovnjak razstave veseli, ni treba posebej omenjati, saj je že zelo dolgo, kar so bila Pernhartova dela kolektivno pokazana javnosti.

Razstava obsega izbrana dela in sicer 72 po številu. Glavni del tvorijo oljate slike, med temi dve 4-delni panorami manjšega obsega, medtem ko ogromna panorama Vel. Kleka krasi zadnjo steno velike dvorane. Razstavi je priključena majhna kolekcija risb, pogreša po obiskovalca Pernhartove skicirke ter njegove topografske risbe. Prireditelji bi bili morali na to misliti ter dopolniti razstavo s temi materiali. V 1. desni sobi visi Preiseggerjev portret umetnika, napravljen leta 1854.

Marko Pernhart je bil rojen 6. julija 1824 v Spodnjih Medgorjeh v župniji Grabštajn, v hiši p. d. pri Lajrovcu. Oče Andrej, ki mu je bil Marko prvi sin, je bil mizar. Deček je takoj tu pokazal svoj talent, ko je očetu pomagal slikati rože na kmečke skrinje in poslikati panjske končnice. Iz Medgorij se je družina preselila v Tinja. Tam je Marko pohajal ljudsko šolo in se takoj odlikoval s tem, da je narisal glavo svojega učitelja. 12 let star je poslikal sobo gostilne „pri Krajcerju“, katera je bila zelo znana in ležala ob cesti Celovec—Velikovec. Gostilničar Jožef Thaler je priporočil dečka škofovemu kaplanu Henrikmu Hermannu, zgodovinarju, ta pa naprej koroškemu rojaku Francu Lušinu, tedaj goriškemu nadškofu. S podporo teh osebnosti je prišel Marko v Celovec v uk k slikarju Andreju Hauserju. Tu ga je spoznal Edvard pl. Moro, slikar, ter spravi fanto k slikarju Bokelenu, ki je bil bolj ugleden in je podučeval Marka v figuralnem slikarstvu. Edvard pl. Moro pa ga je uvedel — sam slikar — v pokrajinsko slikanje in mu kesneje omogočil pot na umetnostno akademijo v Monakovem. To je moralo biti med leti 1846 in 1848, kot spričujejo njegovi risarski zvezki,

Razstava del M. Pernharta

ki so edina opora pri proučevanju teh let slikarjevega življenja. Leta 1847 je potoval Marko v Ljubljano in v Trst, kjer se je gotovo seznanil s tam delujočimi slikarji. V vseh teh letih je pridno slikal in poročal se, da je posejal tudi umetnostno akademijo na Dunaju.

Leta 1854 je napravil Marko potovanje v Benetke, kamor so tedaj evropski slikarji zelo radi hodili. Napačno bi bilo misliti, da je ta obisk Benetk ostal nanj brez vpliva, čeprav je res, da je v njegovem delu kaj malo italijanskih motivov. To je posledica dejstva, da je Pernhart, tega otroka narave in njegove ožje domovine, bolj ko vse drugo privlačevala ravno lepota rodne zemlje, nagromadena v njenih dolinah, v njenih hribih in gorah, jezerih in rekah, v njenem nebu, pa družeca se v eno z lepoto sosednih predelov kot je Zgornja Koroška z njenimi Turami in pa bližnja Kranjska z njenimi Alpami. Tako se je pričelo Markovo pohajanje na gore: 1849 Triglav, 1857, 1858, 1859 Veliki Klek, katerega je posetil nekajkrat, potem Mangart, Stol, Dobrač, Svinja planina, Šentalenska gora, Višarje itd. S teh svojih tur ni prinašal le skic, na podlagi katerih je potem izgotavljal posamezne gorske slike, temveč tudi študije za svoje znamenite panorame. Vsa ta dela je izvršil v olju.

Toda Pernhart je tudi mnogo risal. Njegove skicirke iz študijskih let smo že omenili. Leta 1854 in 1855 je dovršil nad 200 risb, predstavljajočih gradove in druge koroške znamenite zgodovinske spomenike, nahajajo se kot last Geschichtsvereina v Deželnem muzeju. Stanovi so leta 1855 izročili cesarici Elizabeti album z 31 risbami Marka Pernharta, katerim je napisal spremno besedilo Edvard pl. Moro. Od 1863 do 1868 so izhajali pri Leonu v Celovcu Pernhartovi jeklorezi pod naslovom Bilder aus Kärnten. S temi deli se je Pernhart uveljavil tudi kot grafik ali risar in predvsem proslavil svojo domovino.

Toda Pernhart je napravil mnogo del tudi za javne in privatne ljubitelje njegove umetnosti v Ljubljani, V. Steska navaja celo vrsto slik, ki vise ali v Narodnem muzeju v Ljubljani, ali v Narodni galeriji, ali pa jih hranijo privatniki. Med temi slikami se nahaja vrh Triglava, panorama s Šmarne gore, Mangartsko jezero, Cerkljsko jezero, panorama s Karavank, panorama

z Mangarta, slap Peričnik, Otok na Vrbskem jezeru, Celovec, Bled in še številne druge. Njegove planinske slike in sploh Pernhartovo pionirstvo na polju alpskega slikarstva je svojčas v posebnih ilustrirani študiji pod naslovom „Slovenske planine v risbi in sliki“ obravnaval R. Ložar (1936). Zato je zelo škoda, da meddržavni odnosi danes še ne dopuščajo zares popolne razstave del tega mojstra, na kateri je v enaki meri interesirana koroška kot tudi slovenska umetnostna zgodovina. Šele tako bo mogoče tudi umetnostnozgodovinsko podobo tega slikarja, fiksirati v pravilni in znanstveno neoporečni obliki.

Slikar ni dočakal visoke starosti. Kmalu se ga je lotila bolezen, želodčni rak, in 30. marca 1871 je umrl, pokopan pa je v št. Rupertu v Celovcu. Z njim je legel v grob mož, ki je do zadnjega diha s svojim talentom in genialnim čutom za narodo služil svoji domovini, prav tako zvest njej, kakor svojemu rodu, predvsem tudi zvest svojemu značaju in pravemu umetniškemu poslanstvu. Zapustil je nad 1200 slik, po nekkih virih 50, po drugih 65 risarskih zvezkov ter grmado risb, ogromno delo za tako kratko življenje 47 let. Po njegovi smrti so njegovi častilci priredili leta 1872 in 1897 razstavo njegovih del, tako nadaljujoč tradicijo onih razstav, katere je bil slikar še sam priredil, bodi v Celovcu, na Dunaju, v Ljubljani in dr. Iz izkupička razstave leta 1897 so mu postavili spomenik.

Najstarejša olja na sedanji razstavi so ona iz leta 1847—1850. To so predvsem zimske krajine (52, 47, 1) jezerska obrežja z arhitekturami in čolni (44, 50) ter Loretto v viharju (31). Prvič tedaj že tudi slika Pernhart v Karavankah (61). To dobo moramo smatrati kot neposredno sledečo monakovskemu oz. dunajskemu šolanju. Med l. 1852—1854 vidimo na razstavi še eno zimsko krajino (43), hudournik (30), ki je nastal l. 1853 in ne 1852, kot pravi katalog, ter vrsto risb, naročenih od Edvarda pl. Moro (63 do 68). Posebej je omeniti večjo sliko, nazvano Hochgebirge mit Geier (39), ki nas z njo Pernhart na razstavi prvič povede v divjo alpsko pokrajino in prirodo. Kar se naslova te slike tiče, jo z gotovostjo lahko določimo kot Triglav iz doline Vrat, slikan z njegovo severno steno. Pernhart pa je goro ta čas risarsko in perspektivno še sora-

zmerno slabo podal. Druga važna podoba iz te dobe predstavlja Rivo degli Schiavoni z Doževo palačo in Cancellarijo v Benetkah (36). Ta slika je prav dokumentarično važna za razvoj Pernhartovega sloga.

V letih 1855—1857 je Pernhart zelo vsestranski. Slika ribiško koč ob jezeru (2), nadaljujoč tradicijo obrežnih pokrajin, nato Loretto (3, 22). Ta motiv je Pernharta enako zanimal kot Blejsko jezero. Po prvi precej neuspeli podobi Loretto v viharju (31) iz leta 1849 se Pernhart viharnih valov ni več lotil, kajti njegovi mirni, plemeniti naravi je ustrezalo bolj kontemplativno upodabljanje narave v njenem miru in veličasti. Da je to zgodaj uvidel, je velik dokaz njegove samokritike; vihar na nastrojenju na vseh kasnejših podobah so v bistvu samo razgibani mir. Iz te dobe je podoba Bleda s Triglavom (6). Ta čas je Pernhart slikal še tovarne na Prevaljah (33), Breže (34) in Lolling (35), to je arhitekturo zunaj, razen tega pa še gradove (37, 40, 38). Te slike so arhitekturna tihožitja. In končno je iz te dobe še pravo Tihožitje z mrtvim zajcem (48).

Odslej se Pernhart koncentrirala na krajino. 1859 nastane panorama z Dobrača (23—26), 1860 pa ona z Magdalske gore, ne da bi hoteli s tem reči, da so to umetniško najboljše dela. Iz leta 1858 ka-li so tri podobe vrha Vel. Kleka, rezultat njegovih napornih vzponov na to goro. Iz leta 1860 je razgled z Dobrača proti vzhodu (8) z zanimivim skalnim podijem-prižnico v ospredju, enako Mangart (59), ponovitev podobe 21, a bolj trdo delan, Sveta kri (31), izmed jezer pa Vrbsko jezero s Kepo (7) in še enkrat proti jugovzhodu (5). Št. 7 nadaljuje vrsto pejsajzov z jezera, kot vidimo že na podobi 49. Iz te dobe je tudi slika Blejskega jezera z otokom, pogledanega proti Stolu (11), zanimiva predvsem v primeri s podobo 58 od istotam.

Leta 1861—1863 na razstavi niso zastopana z nobenim delom, kar ni čisto razumljivo. Potem vise tam spet podobe iz let 1864 in 1865, ki zaključujejo v časovnem oziru tu pokazano koroško javno in privatno last. Izmed alpskih krajin stoji na prvem mestu mogočna Zájzerá (32), podoba, ob kateri lahko inačico te slike, objavljeno v omenjeni Ložarjevi študiji napačno pod naslovom Martuljek (pod. 11, str. 211), določimo prav tako kot Zájzerá. Ostali alpski portreti, Triglav (28) slikan iz ene izmed Bohinjskih dolin, vrh Triglava (29), Stol (20) niso več zanimivi in ne nudijo nič novega. Kajti slikar se je nameril na nova pota, kot

(Nadaljevanje na 4. strani)

Spisal: J. ŠIMON BAAR

GOLOBČEK

Poslovenil: ALOJZIJ NEMEC

ROMAN 9. NADALJEVANJE

Ne bom se ukvarjal z nikakršno politiko, z nikakršno učenostjo, ne bom se podil za dobičkom, ne hlatal po bogastvu in slavi, ne po oblasti in časti, v življenju ne bom iskal udobnosti ne hvale in priljubljenosti, temveč zlu bom stopil povsod na vrat in če ne bom mogel naravnost za vrat pa vsaj na rep.“ Po tem sklepu je sen zatisnil tudi njegove veke. Holoubek pa je še v spanju razpletal svoje načrte...

VI. Holoubek se začne bojevati

Stara Trousilka se je bala kaplana kot ognja. „Rajši bi srečala — Bog nas obvari — rogača, kakor tega nuna,“ je premišljevala, kadar koli se je kam odpravljala. Toda česar se najbolj bojimo, to se najčesteje zgodi. Prav danes je povsem brezskrbno racala iz Bučin, misli pa so ji begale čisto neke drugod, na kaplana se niti spomnila ni. Oprtiv v košu je nesla težki nahrbtnik, ki ga ji je naprtila Mařenka iz mlina zato, da odnese gospodu adjunkt v Markov drobeno, dišeče pisemce.

„In sami, Trousilka, mu med pogovorom lahko omenite, da je mlin brez dolga, brat pa mora priženiti vsaj deset tisoč, ki mi jih oče da za doto in

še celo kaj navrže, saj sem edina hči: svojo balo sem vam pokazala; da sem bila v samostanski šoli, pa tako veste.“ je ganljivo opominjala Mařenka in si pala v vrečico ješprenjček.

„Toda Bogec moj, le brez skrbi, zlata gospodična, zanesite se name, gospod adjunkt je izobražen gospod, noče takoj povpraševati po doti kakor žid, on govori o ljubezni, o lepoti, vendar pa išče bogato nevesto, to je gotovo, rekel je, ko bi mu ne dovolili oženiti se, da bi službo tu pustil in morda vzel kje v najem kako graščino, zato sem se drznila povprašati, da bi vedela, kaj in kako,“ se je starka naravnost raztajala, in si že zdaj potoma v glavi sestavljala, kako bo žlahtnemu gospodu vse to razložila. To je sicer težka naloga, uspeh in neuspeh vsega podjetja je na njenih ramah. Mařenka mu je sicer všeč, seznanila ju je že o pustu, na veselici je z njo plesal, toda roka še ni v rokavu. Adjunkt je zvit lisjak, zavlačuje in zavlačuje, ne reče nič določnega, praga v mlinu ne prestopi, očeta in matere ne prosi dovoljenja za obiske, samo preži in kroži okoli mlina kakor jastrebi. Mařenko vabi na sestanke in sprehode, tako da se je oče razjezil in razkričal: „Kaj si ti kakšna služkinja, da stoji s tabo pred vrati? Ali ne ve, kaj se spodobi? Ali naj pride noter ali pa nehaš z njim občevati.“ Mařenko so te besede v srce zbolele in sama je poslala po Trousilko, ki gre sedaj, da stvar uredi in konča. To ni lahka naloga. Zato leze Trousilka v dve gubi ne le pod težkim košem, ampak tudi zaradi teže odgovorne naloge. Na to mi-

sli in pozablja na vse drugo. Po globoki tesni globeli počasi škrablja od Bučin proti gozdu; ozka, izpodjedena pot se naglo dviga, na obeh straneh jo kakor zid obdajajo strmi, z brinjem in šipkovecem zarasli rebrji, starka — sključena in k zemlji upognjena — se je pravkar izgubila med nju kakor hrošček, zdajci pa se nenadoma ustavi, dvigne glavo in posluša. Razločno sliši korake, nekdo se obut bliža, ker čevlji škripljejo v drobnem kamenju. Kdo neki bo to? — Pa ni imela časa pomisliti! Komaj pet korakov pred njo se je prikazal izza skale, ki je na ovinku molela v pot — gospod Holoubek. Za hip sta oba presenečeno in v zadregi drug v drugega strmela.

Prva se je znašla Trousilka. Glavo je sklonila še globlje, se brez besede obrnila na levo in se vzpenjala v reber, oprijemajoč se z raskavimi rokami vej in vršičkov grmovja. „Morda pa me ni spoznal! Ognem se mu!“ se je tolažila in ta misel jo je priganjala, da je napela zadnje ostanke svojih starih moči in plezala po rebri, samo da ji ne bi bilo treba srečati kaplana.

„Hej, tetka ali ste ob pamet? S takim bremenom pa se ženete v breg kakor na streho?“ jo je zdajci nagovoril Holoubek in Trousilka je spoznala, da je zgubljena. Na opolzki travi ji je spodrsnilo, z roko je še ujela vejo leskovega grma, toda izdajalska veja se je utrgala in starka je padla z vejo vred.

„Tako, vidite!“ je brž priskočil gospod Jože, prestregel spodaj Trousilko in jo hotel dvigniti ter postaviti na no-

ge. Pa ni šlo lahko, koš mu je delal napotje: zapazil je, kako je natrpan in kako je babnico spet kakor utež vlekel k zemlji.

„Počakajte, odnesem vam tovor tja na ravnilo, od tam vam bo šlo do Markovega gladko navzdol,“ se je naglo odločil kaplan, odpel pri košu obe oprti, ga zgrabil za oba locnja in, ne meneč se za Trousilko, ga lahko kot peresce nesel po poti navzgor — proti gozdu.

Hočes nočes je morala stara potovka za njim. Potoma se je spametovala in obvladala je svoje vznemirjenje. Ko je kaplan postavil koš na visok panj, da bi ga stara mogla spet udobno oprati, je opazil, da so v njem vrečice z moko.

„Slaba sem kakor muha! Nič več me ni!“ je vreščele glasno tarnala Trousilka in hitela za duhovnom. „Kaj naj dela taka stara baba na svetu! Molim, da bi me Bog vendar že vzel k sebi,“ in glas se ji je od ginjenja tresel. Kaplana pa je začela onikati.

„Bog naj jim to tavženkrat poplača, da so se usmili, brez njihove pomoči bi žalostno poginila, koš bi me bil zadavil, zažulil, sam angel varuh jih je poslal; dokler sem bila mlada, je bilo lepo, toda zdaj, zdaj je hudo...“

„Ne godrnjajte, tetka,“ se je začel Holoubek dosledno boriti proti zlu. „dobri ljudje vas ne bodo zapustili. Mnogo za vas ne morem storiti, vendar tu, nate petak in vsak mesec vam dam enega.“

„Mi-lost-ljivi go-spod!“ se je razjokala Trousilka — „petak pravite? In

Slavček je izletel

Velika noč nam je obetala lepo vi-
gredno vreme, a žal je zadnji teden
tudi pri nas v Rožu zapadlo precej
snega. Nekateri so že peli: „SNEG za to
leto slovo je vzel...“, a so se zmotili.
Ptice pevke pa se niti novozapadlega
snega niso ustrašile. Tako se je tudi
„Slavček“ že oglasil in sicer v soboto
zvečer pri Adamu v Svečah.

Hud naliv in zelo slab pot je zlasti
oddaljenjšim preprečil obisk prav le-
pega koncerta. Tisti pa, ki smo se ga
udeležili, smo bili prijetno presenečeni
in smo dobre volje odhajali domov.

Dirigent dr. Valentin Inzko je nav-
zoče pozdravil in predstavil poslušal-
cem člane kvinteta. Pa smo kar kmalu
zaslišali ubrane glasove „res slavčkov“
in smo se kar čudili odkod prihajajo.
Pripravili so nam 18 umetnih in na-
rodnih pesmi. Vmes pa nas je prav
prijetno zabaval prof. Franc Inzko.
Zastavljal nam je uganke, pripovedo-
val smešnice in nas učil peti. V dvo-
rani je bilo precej bistrih glav, ki so
bile kos težkim zankam. Pošteno smo
se nasmejali, ter se potem ob pesmih
spet zresnili. Prislunili smo tem sve-
žim glasovom, izbranim pesmim, lepim
melodijam, harmoniji, kar je vse tako
blago vplivalo na naša čustva. Obču-

dovali smo požrtvovalne pevce, ki so
celo zimo, pod težkimi pogoji, hodili k
vajam, da so se toliko naučili. To je
bilo posebno zato težko, ker so trije
pevci iz Sveč, a eden iz Borovelj, eden
iz Celovca in najmlajši iz Bilčovsa. —
Naše domače pesmi so nam bile po-
sebnost vseh: „Mam pa miheno kajžo
pa mave pola...“, „Oj te mlinar...“,
Venček koroških, „Duklied sm pubč
še ledk biv... in „Ti pubč“. Med
umetnimi pesmimi smo slišali tudi
„Jutranja molitev“, lastno kompozici-

Za BIRMO nudim zapestne in druge
ure v največji izbiri

FESSL URAR IN JUVELIR
Celovec-Klagenfurt, Alter Platz 18

jo pevovodje. Končno smo se tudi mi
naučili „Sirota jaz okrog blodim“.
Prav korajžno smo zapeli, da so nam
celo oni na odru morali ploskati. —
„Slavčku“ smo prav hvaležni, za lepi
večer. Prosimo člane kvinteta, da bi
nam še večkrat zapeli, želimo jim, da
bi lepo napredovali in nas še večkrat
obiskali ter nas razveselili. Ko smo se
razhajali, je marsikdo zaželel:

„Slavček mili, oj ne hiti
tako nagloma od nas...“

Čebelarji

Deželna zveza za čebelarstvo na Ko-
roškem, katera povezuje 135 čebelar-
skih društev, je sklenila, da otvori po-
sebno čebelarsko šolo. Šola je sredi
gozda severno od Celovca in bo služila
šolanju mladih čebelarjev. Na vrtu šo-
le so sadna drevesa raznih vrst, grmi-
čevje različnih jagod in druge rastline,
ki nudijo čebelam posebno ugodno pa-
šo. Šola ima svojo lastno poizkusno
postajo, tako da mladi čebelarji pri po-
sameznih poizkusih lahko sami ugotov-
ijo posledice ravnanja s čebelami.

Prvi tečaj se je začel na velikonočni
ponedeljek. Zadnja leta je število pa-
njev na Koroškem padlo od 70.000 na
50.000. Radi tega je posebno važno, da
tečaji pripomorejo k zopetnemu podvi-
gu čebelarstva v deželi. Saj je Koroška
v poprečnih letih proizvajala
500.000 kg strdi na leto. Vzrok naza-
dovanju so razne bolezni pri čebelah
ter pomanjkanje sladkorja v letih po
vojni.

Večina čebelarjev je doma v južni
Koroški, kar ni čuda, če pomislimo,
da so bili Slovenci že od nekdaj znani
po svojem umnem čebelarstvu.

Koroška dež. Razstava

Čeprav je do razstave, ki smo jo
svoječas poznali pod imenom „Celovška
razstava in jesenski velesojem“, še 4
mesece časa, so priprave že v polnem
teku. Nad 50 razstavljalcev se je že

Razstava del M. Pernharta

(Nadaljevanje s 3. strani)

dokazujejo slike Velikovca (4), Blei-
berga (14) ter tudi Vrbe s Kepo (12).
Zaslutil je novo dobo, toda le še malo
let je imel na razpolago. Čudoviti
Bled (58) je umetniško zadnja stop-
nja, katero je po pričevanju te razsta-
ve dosegel, Corot bi bil vesel te slike.

Leta 1867 je slikar razstavil v Ljub-
ljani razglede s Stola, s Triglava in
Šmarne gore. V teh in drugih slikah
je oblikoval oni slog, ki ga tu kažejo
dela srednje dobe med 1852—1860 in
precej skladno s podobami iz koroške
lasti. Ta razstava daje možnost za da-
tiranje imenovanih slik, ki so skoraj

dosedaj prijavilo. Na veselicnem pro-
storu ni več prostega mesta in je po
prijavah že popolnoma zaseden.

Še bolj kot lani, bo letos s pomočjo
uradov in zadevnih krogov razstava
pravi reprezentant vsega deželnega go-
spodarstva. Pripravljeni so že prospek-
ti in poseben katalog, ki bodo služili
propagiranju razstave. V to svrhu bo
v dnevih pred razstavo koroško deželo
prevozil tudi poseben avto z zvočno
napravo.

CELOVEC

Na Belo nedeljo se je celovška
igralska družina zopet prikazala na
odru. „Tokrat so nam podali igro „Po-
slednji mož“. Vloge so bile prav po-
srečeno zasedene. Pri nekaterih igral-
cih smo opazili prav razveseljav napre-
dek in sigurnost na odru. Pod spret-
nim vodstvom smemo pričakovati od te
igralske skupine še lepih uspehov.

Tudi obisk igre je bil zelo zadovoljiv
in smo opazili tudi v tem oziru lep na-
predek. Občinstvo je bilo nad podaja-
njem igre kar navdušeno.

Po igri pa so ostali gledalci in igral-
ci skupaj v veseli družbi.

VABILO

Celovška igralska skupina ponovi v
nedeljo, dne 8. aprila igro „Pri belem
konjičku“ v št. Jakobu v Rožu v dvo-
rani pri Cvtarju. Pričetek ob pol treh.
Prisrčno vabljeni!

OBVESTILO

Kvintet „Slavček“ bo prepeval v ne-
deljo 8. aprila od 7.15 do 7.45 v celov-
škem radiu.

vse nesigurnih letnic, podobno kot ne-
katere tu izobešene.

V celoti razstava dobro prikazuje
umetniški in duhovni obraz Marka
Pernharta in ne bo odveč, ob tej pri-
liki o njem pokramljati prihodnjič po-
drobneje.

R. L.

Markus Pernhart von Richard Mile-
si. Mit 22 Abbildungen. Verlag Ferd.
Kleinmayr, Klagenfurt-Wien, 1950. 36 S.

V tej knjižici prikupne oblike,
opremljeni z 22 reprodukcijami Pern-
hartovih del, tiskanimi vzorno na
umetniškem papirju, od katerih je na-
slovna v barvah, podaja avtor kratko,

zgoščeno skico slikarjevega življenja
in dela. Biografičnim noticam sledi ze-
lo kratka analiza Pernhartovih skicirk,
nekoliko obširnejše poglavje o njego-
vih oljnatih podobah, zase kratko o
panoramah in tihožitjih ter sklep. Na-
to obravnava avtor ravno tako kratko
Pernhartove risbe ter zaključno slike
iz Koroške (Bilder aus Kärnten). Knji-
žici so dodani sezname reprodukcij, v
dodatku pa katalog 197 risb, katalog
risb v slavnostnem albumu, katalog
razstave Pernhartovih slik (izvleček) iz
leta 1872 in na koncu navedba litera-
ture. Z vsem tem je knjižica postala
zelo dobrodošel in dobro orientirajoč
vodnik ne le sploh po Pernhartovem
delu, temveč tudi po pravkar se vrše-
či razstavi slikarjevih del, čeprav sko-
raj gotovo ni bila s tem namenom za-
mišljena in izdana.

Kar se tiče avtorjevih izvajanj o
Pernhartovem delu, govori iz njih —
tako se lahko reče — ljubitelj grafi-
ke in grafičnega opusa slikarjevega,
dasiravno ni mogoče zanikati, da so
tudi oljne slike večje označene. Pri
tem ugotavlja Milesi strukturno in slo-
govno povezanost ter sorodnost Pern-
hartove risbe s staro nemško, tudi
Dürerjevo, zlasti na področju krajine.
Ni zanikati, da obstoje take sličnosti,
ravno tako pa tudi ni prezreti razlik,
ki so izdatne. Dejstvo je tudi, da kaže
Pernhartova risba v primeri z oljem
večjo tehnično in slogovno stabilnost
in je torej poznavalcu ljubša. Eno pa
je gotovo, namreč, da je v risbi Pern-
hart ostal skoraj ves čas svojega živ-
ljenja romantik in v glavnem vezan na
eno in isto slogovnorazvojno točko.
Upam, da ostale risbe ne govore proti
tej trditvi.

V tem oziru je Pernhartova oljnata
slika drugačna. Četudi se na prvi po-
gled zdi, da je to zapoznel pejsažist iz
17. stol., ki se v svojem delu ni raz-
vijal in ni iskal nobenih novih poti, to
ni tako. Pernhartovega dela pa ni pre-
sojati s stališča dejstva, da slika kon-
zervativno v času, ko je že razburil
duhove Courbet in so se pojavljali im-
pressionisti; tudi splošno nemško sli-
karstvo je tedaj capljalo daleč za
Francozi. Meriti ga je torej treba z
njemu adekvatnimi merili. In ko avtor
to stori, pride tudi do popolnoma spre-
jemljivih zaključkov, neglede na to, da
na pr. tihožitje z zajcem principiarno
vzdrži vsako primero z delom koga iz-
med tistih mojstrov 19. stol., katerih
umetnost nazivlje Karl Scheffler „das
schöne Handwerk“.

Sicer pa nudi čtivo Milesijeve krat-
ke študije mnogo točnih in tudi sub-
tilnih formulacij in knjižico vsakomur
toplo priporočamo.

R. L.

vsak mesec? Meni? In čemu le, čemu?“
in v glavo ji je šinila misel, kako ga
je skoraj na temle mestu o božiču ime-
novala čevljarja.

Tudi Holoubek se je tega spomnil,
zato je hudomušno odgovoril: „I, no,
tetka, zato ker sem vas spravil ob za-
služek, ko se vam ni posrečilo oženiti
me.“ — in že jo je ucvrl z griča proti
Bučinam, kar so ga noge nesle. Grela
in gnala ga je zavest, da se mu je po-
srečilo kos — košček zla zatreti, storiti
dobro delo, ukresati v žalostni duši is-
krico veselja...

Starka pa še sedi ob panju in počiva.
Med prsti mane papirnati petak in
prebira pravkar doživete vtise. V glavi
ji gre vse križem kražem, vse to mora
urediti in spet spraviti v red.

„Od kod se je kaplan vendar vzel?“
Saj tod hodi le v ponedeljak in v četr-
tek dopoldne. Danes je torej in popol-
dan. Aha, včeraj je imel pogreb, zamu-
dil je šolo in danes bo to nadomestil.
Uslužen pa je, to je res. Počastil jo je
in koš ji je nesel na vrh, nič ga ni bilo
sram. In čuteče srce ima! Glej, petak
ji je daroval in še obljubil... Vsa čast
mu! Do sedaj je verjela, da je srečati
duhovnika ali nuno huje nego srečati
zajca ali staro babo. Zdaj tega ne ver-
jame več, naj reče kdo, kar hoče. Pre-
den se ji posreči kje najti mesto za
služkinjo, poišči hlapca, združiti
mladi par, koliko se prej nadržka, na-
klepeta, pa mora biti zadovoljna z zlat-
nikom, včasih le s hlebcom kruha, s
prgiščem moke, z nekaj jajci, tu pa cel
petak, prav kot bi ga našla. Vendar pa
ne sme prezgodaj vriskati, ne sme po-

zabiti na svojo današnjo pot, mogoče
pa jo je duhovnik vendarle uročil...
Kakor bi se ji zablistalo, je hitro vr-
gla nase oprte, se ozrla proti Bučinam
in, ko niti Holoubekovega klobuka ni
več opazila, je skočila pokonci in jadr-
no odbrzela v Markov.

Trousilka je o vsem molčala kot
grob, toda cerkovniku Kořilu vendar ni
ušla nagla sprememba njenega vedenja
do kaplana.

„Kaj pa to pomeni, da ta strupena
baba hodi zdaj vsak dan v cerkev?“
mu je vrtalo v glavi, „in liže kaplanu
roko, se mu prilizuje — tega ne dela
kar tako tjavendan, gotovo ima nekaj
za bregom.“ Cerkovnik je poostрил svojo
pozornost, zaupal svojo sumnjo ženi,
govoril o njej tudi pri trgovcu, trafika-
ntu in ostalih svojih postajah. Holo-
ubek je bil — ne da bi za to vedel —
pod strogim nadzorstvom. Ni še pote-
kel mesec in že so dognali, da Trousil-
ka nanj čaka ob gozdu, ko gre v Bučine
v šolo, da ji je dal petak in da so ga
opazili v gozdu — z Mařenko iz mlina.

„Tu ga imaš!“ si je zažvižgal Kořil
in si veselo mel roke.

Preudarnejši so sicer odkimavali, to
da bo komaj res. Mařenka da hodi z
gospodom adjunktom, ta pa je kakor
rodni Holoubkov brat, da ju po postavi
ni mogoče razločiti.

„Toda čemu bi ji dajal petak!“ so
tako oporekali drugi, le Kořil ni več
govoril, ampak se je le zvito muzal.
Škodoželjno je mislil: „No, naj le zve
gospod župnik!“ In takoj se je v njem

zbudila tudi zavist: „Čemu bi ga sesa-
la ta baba! Zakaj pa sem jaz tu? Ta
mlinarjeva bledica se z našo Ando niti
primerjati ne sme. Naša Anda! Hm!
To je tako razvita krasotica, da odtehta
tri Mařenke in še je ostane za na-
meček. Iz nje bi bila vse drugačna go-
spodinja v župnišču, kakor je, recimo,
celo Katica...“

Tako prijetnim sanjam se ni vdajal
samo Kořil, ampak tudi boljše, tako
imenovane graščinske družine, gospa
gozdarjeva, oskrbnikova, pivovarjeva,
in njih gospodične so začele na skriv-
nem, neopazno prestrezati staro Trou-
silko.

„Naša Slavica je uvezla tole lepo
štolo, ali je ne bi nesli, gospa Trousil-
ka, častitemu gospodu kaplanu? Toda
skriva seveda, o tem ne sme nihče ve-
deti, saj nočem zastonj, veste ona je
vsa navdušena, ko tako lepo pridiga in
ima na sebi tako oguljeno in razcefrano
štolo.“

„Čujte, Trousilka, tale kaplan ima
baje krasno urejen vrt, naša Verica je
rojena vrtnarica, rada bi šla malo tja
pogledat, me razumete? Saj ne želim
zastonj.“

„Slišali smo, kako lepe knjige ima
tukajšnji kaplan, naša Luis je strastna
bralka, vi pa često govorite z njim,
dajte mu to na kakšen primeren na-
čin povedati.“

Pomalem si je že ves Markov šušljal
o kaplanu. S prozornim namigavanjem
so govorili o Holoubkovih vasovanjih,
gruljenju, učitelji in drugi župljani so

govorili z njim s sumljivim smehlja-
jem, gledali so nanj prizanesljivo, kot
bi hoteli reči: „Nu, kaj pa je na tem!
Ne čudimo se! Saj je prav tako le iz
mesa in kosti!“

Edini Holoubek je hodil po občini,
župnišču, vrtu in ni niti najmanj slutil,
kaj o njem pletejo; malomarno je
sprejemal darila, razne vezene pred-
mete, pisalne mape, pletene torbice za
tobak. Včasih se je z njimi pobahal
pred župnikom in Katico; mirno je iz-
posojeval knjige iz svoje nebogate
knjižnice in se briga sedaj v sopar-
nem poletju predvsem za svoj zelnik.
Izleglo se mu je veliko število belinov,
ki so ograjali vso letino. Polagali so
jajčka na trde, rjavozelene liste zelja,
iz njih so se že po nekaj dnevih izlegle
hlstavo požrešne gosenice in se vrgle
predvsem na zelje.

„Kaj pa prav za prav baba Trousil-
ka tu stika?“ se je obregnil gospod
župnik nekoč ob gospodinjo, ko je
vrnivši se s polja, srečal babnico med
vrati. Starka se je hitro prestrašila,
vedela je, da je ogenj v strehi, zato jo
je brž odkurila iz župnišča, kot bi ji
gorelo za petami. Niti ozrla se ni, ču-
tila pa je, kako stoji župnik med vrati
in jo z očmi prebada.

„To blagovolite vprašati kaplana, jaz
nimam z njo nič opraviti,“ se je precej
nataktnjeno odrezala Katica, upehana,
potna in skoraj žareča od kamina, na
katerega je kuhala obed za gospodo in
družino.

(Dalje prihodnjič)

Varujmo „zeleno zlato“!

Gozdarski strokovnjaki so izračunali, da znaša prirast lesa v vseh avstrijskih gozdovih letno okrog 7,5 milijona prostorninskih metrov. Lansko leto pa so posekali v avstrijskih gozdovih okrog 15 milijonov prostorninskih metrov, torej še enkrat toliko kakor pa je bilo prirastka. — V vseh koroških gozdovih cenijo letni prirast na približno pol milijona prostorninskih metrov; lansko leto pa so posekali v koroških gozdovih nad en milijon prostorninskih metrov lesa.

Te suhe številke nam povedo več kakor še tako dolgo popisovanje o prekomernem izkoriščanju naših gozdov in vsak posestnik, vsak kmet, od Zilje in Roža do Podjune, ki se zaveda, kakšnega pomena je gozd za obstoj njegove kmetije, se zaveda tudi velikanske nevarnosti zaradi prekomernega izsekavanja gozdov. — Če si napele kmet električni tok, če si nabavi nov kmetijski stroj, če so poslopja potrebna popravila, če je treba izplačati doto, če ga doleti kakšna nesreča, vedno in ob vsaki priliki je gozd ona kmetova posojilnica, ki naj pomaga iz denarnih težav. Kam se bo kmet obrnil po pomoč, ako mu usahne ta edini vir? In ta studenec pomoči bo pa prav gotovo usahnil, ako se bo to prekomerno izsekavanje na eni strani nadaljevalo, na drugi strani pa večkrat ne skrbijo gozdni posestniki za takojšnjo in skrbno pogozditev izsekanih površin.

Gozd varuje pred poplavami

Na Koroškem skoraj ne mine poletje, da ne bi časopisi pisali cele strani o velikih poplavah in milijonskih škodah, ki jih povzročajo hudourniki. Skoraj vsako kmečko zborovanje med sprejetimi resolucijami zahteva tudi ureditev in zagraditev hudournikov. Toda vse, še tako ogromne vsote, ki bi jih vsako leto izdajali za ureditev hudournikov, ne bodo mogle odstraniti tega zla in ne bodo mogle preprečiti poplav, ako bodo lesni trgovci in gozdni posestniki sami nadaljevali z dosedanjim izsekavanjem gozdov. Obširne goličave, ki so nastale vsled izsekavanja gozdov, ne morejo ob velikih nalivih zadržati vode, ki izpira in odnaša humus, to je gornjo rodno plast zemlje, ki jo nato hudournik v silnih množinah odnaša v dolino ter tam pokrije z blatom in peskom rodovitne travnike in njive.

Tudi letošnji številni plazovi imajo svoj izvir prav gotovo tudi v prekomernem izsekavanju. Namesto, da bi izboljšali in uredili planinske pašnike, pa hočemo najprej povečati površino pašnikov z nepremišljenim izsekavanjem gozdov. To vse je omogočilo nastajanje plazov, nato je treba samo še takega izrednega zimskega vremena, kakor je bilo letošnje zimo in nesreča je tu; njen začetek pa moramo iskati in ga tudi najdemo v prekomernem in nepremišljenem izsekavanju gozdov na strmih pobočjih.

Odbor za gozdarstvo

Pri zveznem ministrstvu za kmetijstvo in gozdove je bil ustanovljen letoš dne 14. februarja posvetovalni odbor za gozdarstvo, ki je takoj ob svoji ustanovitvi sprejel tale važen sklep:

„Prekomerno izsekavanje gozdov mora povzročiti največjo zaskrbljenost za našo bodočnost. Izvoz lesa in lesnih proizvodov v inozemstvo postaja vedno večji in zato mora država urediti trgovino z lesom tako, da bo vsakoletna posekana količina lesa v nekem pravilnem razmerju s prirastkom v naših gozdovih. Le tako bo mogoče preprečiti prekomerno izsekavanje in le tako bo mogoče zaceliti rane, ki jih je to prekomerno izsekavanje v zadnjih letih zadalo našemu gozdarstvu. Zato naj bi kmetijsko ministrstvo izdelalo predloge za take zakonske ukrepe, ki so potrebni za pravilno izkoriščanje naših gozdov.“

Vsi se zavedamo, da danes taki ukrepi niso potrebni samo za zavarovan-

vanje koristi gozdnih posestnikov, taki ukrepi so potrebni zaradi splošnih koristi, saj nenačrtno in prekomerno izkoriščanje naših gozdov škoduje našemu celotnemu narodnemu gospodarstvu.

Vzroki preokmernega izsekavanja

Kdor pa misli, da je prekomerno izsekavanje gozdov mogoče urediti z enostavno prepovedjo sekanja, se zelo moti. Vsi vemo, koliko take prepovedi zaležejo. Saj bodo lesni trgovci in prekupčevalci, pa tudi posestniki sami, vedno znali najti pota in načine, da bodo vse tako uredbe končno ostale brez uspeha. Zato se moramo najprej vprašati, kje je pravi vzrok temu prekomernemu izsekavanju.

Vsi vemo, da danes kmet večkrat za svoje pridelke ne dobi toliko, kakor pa potrebuje za svoje gospodinske in gošpodarske potrebe. Saj večkrat ne dobi za svoje pridelke niti toliko, kolikor znašajo pridelovalni stroški za te pridelke. To izgubo poizkuša kmet nadomestiti s prodajo lesa, ki ima danes „tako dobro ceno“.

Vsi vemo, da so bile investicije naših kmečkih gospodarstev v preteklem desetletju ali pa še dalje nazaj zaradi najrazličnejših vzrokov razmeroma malenkostne in hočejo zato danes kmetovalci te odložene investicije nadoknaditi. Ker pa stroškov za te investicije ne morejo kriti z redno prodajo kmetijskih pridelkov, mora spet pomagati gozd. Pri tem so večkrat investicije prevelike, zato tudi izsekavanje v gozdu prekomerno. Res je, da je pri kmetiji vedno potrebna kaka investicija; treba je urediti in popraviti hleve in druga gospodarska poslopja, treba je kupiti nove kmetijske stroje in temeljito dati popraviti stare itd. Vsak pa ve, da so danes vsa popravila in vsi nakupi silno dragi; prodaja lesa je zato prekomerna.

Večkrat gozdni posestniki prodajajo

večje količine lesa tudi za to, ker hočejo izrabiti, kakor pravijo „ugodno konjunkturo“, to je navidezno zelo ugodne lesne cene. Res je, da so cene lesu mnogo bolj v skladu s cenami raznih kmetijskih potrebščin, kakor pa so cene ostalim kmetijskim pridelkom, ki nikakor ne morejo dohiteti cen raznih industrijskih izdelkov. Lesa pa danes na svetu primanjkuje in ga bo verjetno še nekaj let primanjkovalo in bo zato verjetno cena lesu ostala dalje časa ugodna. Zato pa bi bilo napačno, ako bi hoteli sedaj čim več lesa prodati, ker bi s tem napravili zelo usodno napako v dvojnem oziru: les prehitro prodamo po samo navidezno visoki ceni in škodujemo gozdu.

Mislino na bodočnost

Končno pa je treba opozoriti še na to, da nas visoke cene ne smejo varati. Danes res naraščajo cene lesu in lesnim proizvodom skoraj dnevno ne samo pri nas, ampak na vsem svetu. Če pa pravilno računamo, v resnici ne rastejo cene in tudi ne prava vrednost lesa, le množina papirnatega denarja, ki ga dobimo za svoj les, je vsak dan večja. Toda tudi cene za vse, kar hočemo s tem denarjem kupiti, so višje. Zato je razumnejši oni posestnik, ki si dvakrat premisli, predno bo prodal svoje „zeleno zlato“ za kup papirnatih bankovcev.

Ako se danes pri gozdnih posestnikih javljajo vedno novi lesni trgovci in si drug za drugim skoraj vrata podajajo, naj vse to opominja kmeta, kakšen zaklad je v njegovem „zelenem zlatu“ v gozdu. Vse to naj ga ne premoti, da bi preveč in prehitro prodajal iz svojega gozda, ampak samo toliko, kar je neobhodno potrebno.

Visoka vrednost lesa pa naj vse gozdne posestnike tudi opominja, da bodo že takoj letošnje spomlad mislili na to, da bodo skrbno pogozdili vse praznine v gozdu.

Pražarna za lan in konopljo v Brežah (Friesach)

Gotovo je že vsakdo slišal nekaj o pražarni za lan in konopljo v Brežah. Marsikdo jo je že sam obiskal, ko je izbiral za oddani lan na licu mesta zaželeni prt. Ker pridelovanje lanu in konoplje na Koroškem vedno bolj narašča, bodo naši bralci gotovo željni, da zvedo nekaj več o podjetju, ki predeluje omenjeni rastlini v tkanine.

Da vam postrežemo, je naš sotrudenik obiskal podjetje, kjer je dobil vsa potrebna pojasnila.

Pražarna za lan in konopljo v Brežah obstoja že iz leta 1923 in je začela kot mala ročna terilnica. Vodja podjetja je sam kmečkega rodu in je tudi podjetje v najožjem sodelovanju s kmeti dvignil do sedanjega pomena in obsega. Pražarna v Brežah je prvo in največje tovrstno podjetje v vsej Avstriji. Podjetje predela letno 3 milijone kg lanu in konoplje do predivnega vlakna.

Pražarna za lan in konopljo ima sledeče tri oddelke: Oddelek za semena z velikimi mlatilnicami in čistilnimi stroji, nadalje belilnica in mehanična terilnica.

Oddelek za semena je dobavil kmetom že mnogo zboljšanih semen in je s tem ustvaril predpogoje za zvišanje in zboljšanje lanenih pridelkov. Pražarna v Brežah je oddala letos 45.000 kg lanenega semena preizkušene belocveteče vrste „Konkurent“ in prvič tudi originalno konopljinno seme. Belocveteči lan „Konkurent“, ki je zelo odporen, ima dolga in močna stebila in daje visok pridelek.

V letošnjem letu je narasla potreba po lanenem semenu tako zelo, da so vse zaloge pražarne pošle. Priporočamo pridelovalcem lanu, da si s seme-

nom medsebojno pomagajo.

Toplovodna belilnica v Brežah sestoji iz štirih velikih betonskih čebrov (kadi), v katere položijo lan, ki je povezan v snope. Močni tramovi in traverze držijo snope pod vodo, s katero so napolnili čebre. Vodo segrevajo parni in električni grelci. Po treh dneh je beljenje končano. Toplovodno beljenje urejujejo po uri in toplomeru in je tako beljenje neodvisno od vremena. Čeprav je belilnica velika, vendar ni v stanu, da bi vse delo opravila in podjetje želi, da kmetje, če jim je to količnejše mogoče, sami belijo lan in konopljo. Seve je potem tudi odkupna cena višja.

Jedro pražarne za lan in konopljo v Brežah pa je mehanična terilnica, ki loči vlakno od stebila. Lan oziroma konopljo dajo med valjarje terilnih strojev, ki opravijo delo teric. Vrteče se turbine in pihala ločijo lesenino od vlakna. Stroji ne delajo samo mnogo hitreje in ceneje, marveč tudi dosti bolj čedno kot je to mogoče pri ročnem delu.

Ta kratek pregled različnih delov pražarne lanu in konoplje v Brežah nas je prepričal, da vrši podjetje delo, ki je tudi za kmeta pomembno. Pri lanu in konoplji se uveljavlja sedaj potrebna delitev dela med kmetom in industrijo, pojav, ki je pri drugih rastlinah že povsem uveljavljen (sladkorna pesa in žito).

Kmet naj bi vso svojo pozornost in delovno silo posvetil popolnoma pridelavanju teh rastlin, njih prelovanje pa bo oskrbela pražarna v Brežah. Nove cene za lan in konopljo obetajo, da bo to pridelovanje donosno. Izredna množina padavin v letošnji zimi je za

KORUZNE KRIŽANICE ZA JUGOSLAVIJO

V petek, dne 16. marca, so odpremili prvi ladijski tovor 417 ton semena koruzne križanice za Jugoslavijo iz newyorške luke.

Koruzno semenje bodo pretovorili v Genovi, od koder ga bodo poslali naprej po železnici na poljedelska posestva severno od Beograda, kjer izvaja Organizacija združenih narodov, odsek za prehrano in poljedelstvo, s to koruzno križanico svoje poskuse.

Ta pošiljka spada v okvir ameriške pomoči Jugoslaviji, ki jo je odobril kongres zaradi pomanjkanja hrane, ki je nastala po suši, in sicer v skupnem znesku 50.000.000 dolarjev. Tej pošiljki bodo sledile še druge. Tudi zasebne ameriške organizacije pošiljajo hrano v Jugoslavijo.

ZANESLJIVO NAJBOLJŠA SEMENA
dobite pri
STREIT
BELJAK-VILLACH, Widmannsgasse 43

Ameriško ministrstvo za kmetijstvo ceni, da bodo s tem semenjem koruzne križanice lahko zasejali 22—25.000 ha.

Jugoslovanski poljedelski izvedenec ing. France Adamič je obiskal Združene države in je tam nadzoroval nakup te koruzne križanice. Vrnil se bo v Jugoslavijo in bo tam nadzoroval setvena dela.

Po mnenju ameriškega ministrstva za kmetijstvo je omenjena koruzna križanica odporna proti škodljivcem, boleznim in mrazu.

Brisače za posoda š 4-90

poceni in dobro

V TRGOVSKI HIŠI

Hans Brunner

Celovec-Klagenfurt, Priesterhausgasse

JUGOSLAVIJA JE DOBILA NAD 21.000.000 KILOGRAMOV HRANE

Ameriško ministrstvo za kmetijstvo objavlja, da so Združene države lani darovale inozemskim državam vsega skupaj nad 98.000.000 kg hrane. Teh viškov hrane se je koristilo 50 državam.

Največji del te hrane so poslale Združene države Izraelu, in sicer 24.000 ton poljedelskih pridelkov. Na drugem mestu je Jugoslavija s približno 22.000 tonami, na tretjem Nemčija z 21.000 tonami, nato Italija s približno 9.000 tonami hrane.

pridelovanje lanu in konoplje ugodna in smemo upravičeno pričakovati visok pridelek.

Snežni zameti in razni plazovi so predvsem kmetom v Rožu onemogočili spraviti svoj lan do naših podružnic, ki lan prevzemajo. Pražarna za lan in konoplje v Brežah je pripravljena, da izvede ponovno prevzemanje lanu in konoplje. Potrebno pa je zato, da vsak kmet ki ima še lan ali konopljo, to javi z dopisnico pražarni v Brežah — (Flachs- und Hanfröste in Friesach). Pražarna bo obvestila vsakega posameznega kmeta, kdaj in kje more oddati lan ali konopljo, oziroma more lan ali konopljo zamenjati za tkanine.

Pražarna za lan in konopljo v Brežah se briga tudi za pravilno setev teh rastlin, ker le to zajamči donosnost pridelovanja. Navodila za to setev objavlja pražarna v strokovnih listih za kmetijstvo in po radiu. Ima pa pražarna zaposlene tudi lastne strokovnjake, ki dajejo sejalcem lanu in konoplje potrebne nasvete.

Sejte mnogo lanu in konoplje, ker je to donosno.

CENIK.

kakovost:	Vlečan lan za 100 kg	lan s semenom za 100 kg
A	šil. 140.—	šil. 80.—
B	šil. 130.—	šil. 73.—
I	šil. 118.—	šil. 69.—
II	šil. 102.—	šil. 60.—
III	šil. 80.—	šil. 55.—

Der Lindwurm lacht!

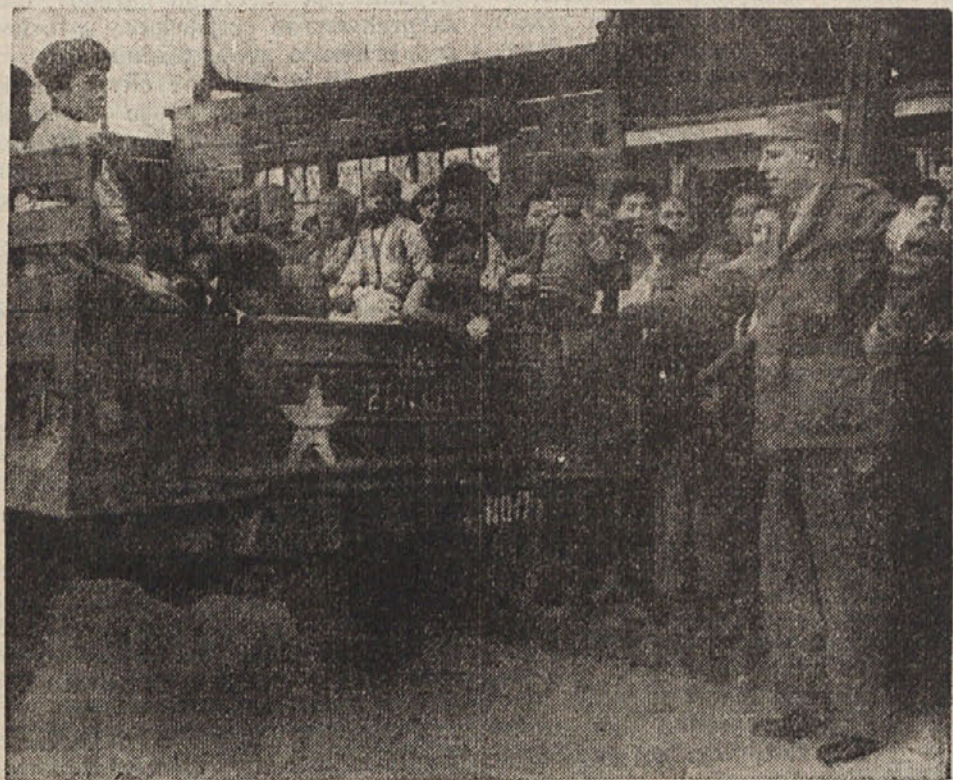
Nach 6 Jahren

ADOLF EBERWEIN

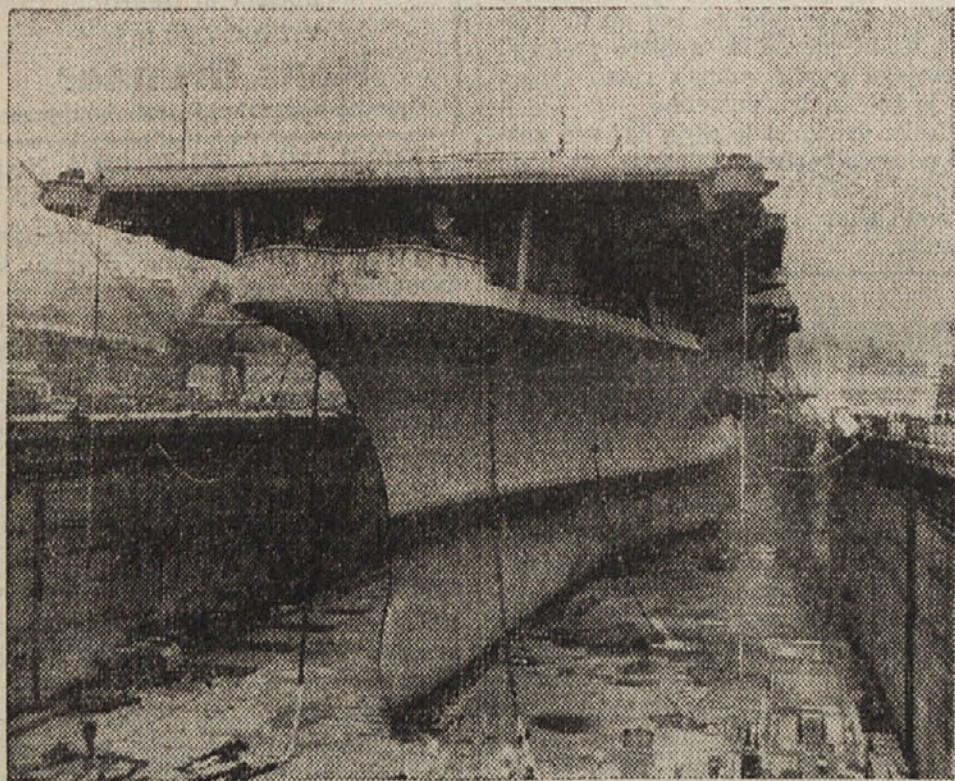
wieder Neuer Platz 8

Färberei
und
chemische Putzerei

SVET V SLIKI

Posledica vojnih razmer na Koreji je veliko število sirot in zapuščene mladine, ki tava po razrušenih mestih in opustošenih vaseh. — Pod ameriškim vodstvom posebne motorizirane skupine to mladino zbirajo in jo oddajajo posebnim deškim domovom.

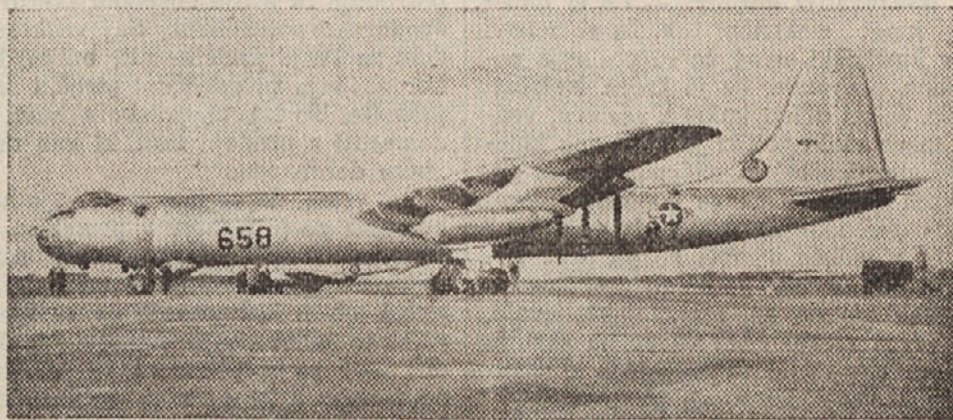
Letalonosilka „USS TRAWA“, ki ima 33.000 brutto registrskih ton, je bila zgrajena leta 1945 in zato v minuli svetovni vojni še ni mogla vršiti svoje službe. — Leta 1949 so letalonosilko dodelili rezervni mornarici, sedaj pa že vrši svojo pravo nalogo.

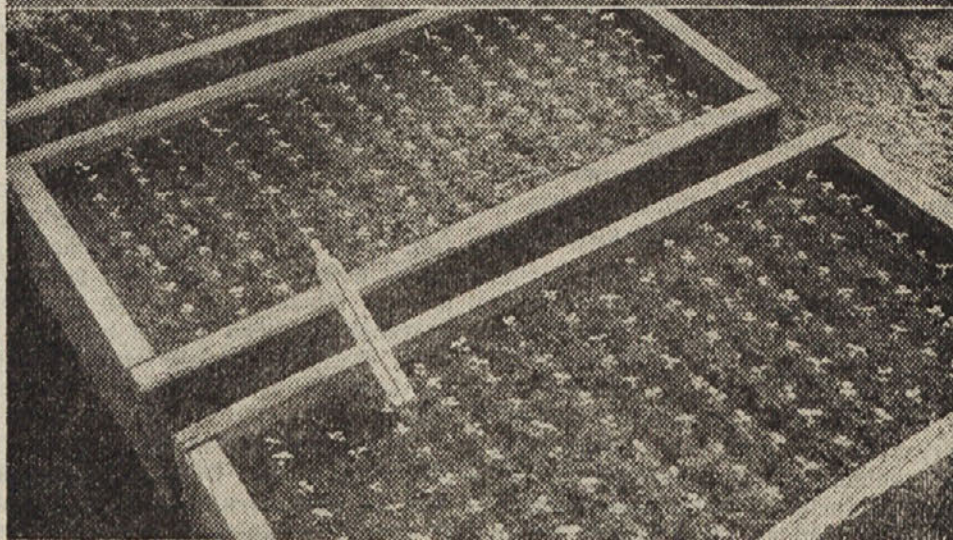
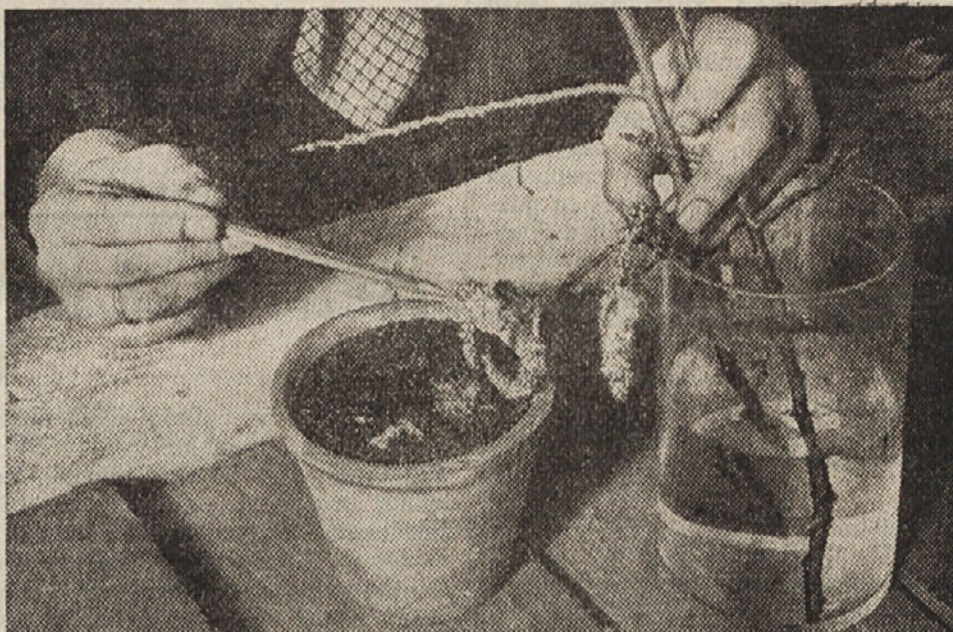
Po dvajsetletnem strokovnem delu se je avstrijskim gozdarskim strokovnjakom posrečilo vzgojiti vrsto topola, ki zelo hitro raste in je odporen tudi proti ostremu podnebnju. — Ta vrsta drevja bo pomagala zmanjšati veliko potrebo avstrijske industrije celuloze in papirja. — Devetnajstletno drevo (slika desno) ima tako močno deblo kakor 170 letni macesen.

Iz kreditov ERP-pomoči so obnovili v Unzmarktu eno največjih avstrijskih žag, ki že obratuje ter je opremljena s tračnimi žagami in z jarmeniki, kar omogoča čim bolj natančno obdelavo lesa (slika na levi). — Liste žage brusijo z najmodernejšimi brusilnimi stroji (slika desno). Ta žagarski obrat bo mogel letno obdelati okrog 50.000 pro storninskih metrov lesa.

Pred kratkim je priletelo v Anglijo šest ameriških bombnikov tipa B-36D. To so največji ameriški bombniki in imajo za pogon 6 batnih in 4 šobne motorje. Njih razprtina je preko 70 m, dolgi pa so skoraj 50 m, morejo nositi težo 5 ton ter brez pristanka preletijo 16.000 km.

Novo vrsto topola vzgajajo v velikem številu v gozdnih drevesnicah. — Dozorelo seme najprej previdno očistijo in vsejejo v lonce (slika zgoraj). — Mlade rastlinice presadijo v zabojčke (slika v sredi) in jih nato presadijo na prosto. Od njih režejo po enem letu potaknjence (slika spodaj).

Pri nas na Koroškem

SELE

Letošnja velika noč se na zunaj ni razlikovala od božiča. Še tiste kopnice, ki so se zadnje dni pokazale na prisojni strani, je zadnja noč pobelil sneg; kupi snega med hišami pa so bili še vedno veliki. „Ali bomo mogli letos prangati?“ tako je že marsikdo dvomil.

Na veliko sredo pa so se brezposelni, oboroženi z lopatami, zakidali v sneg in kmalu je bila odkidana široka pot po vasi.

Star ZLAT in srebrna denar kupujem po najvišjih cenah. - URE in poročne prstane dobite pri meni zelo poceni

F. KARNER - URAR
CELOVEC - BURGGASSE 8

Pri božjem grobu sta letos po 13. letih zopet oskrbovali častno stražo požarni brambi od Cerkev in s Šajde. Kar lepo je bilo gledati po dva brambovca, ki sta v lepi uniformi in opremitvi nepremično stala ob božjem grobu in kako je poveljnik vsake pol ure strumno privedel nova dva stražnika, da prejšnja zamenjata.

Za otroke pa je bilo posebno doživetje ob vstajenju. Ko duhovnik začne peti alelujo in s tem naznani Gospodovo vstajenje, takratna stražnika v naglem diru pobegneta. To je spomin na vojake, ki so v Jeruzalemu ob vstajenju popadali na tla in nato v strahu pobegnili.

Procesija se je ob številni udeležbi v redu vršila. Med pokanjem topičev je za slavnostno razpoloženje poleg pevcev poskrbela tudi domača godba, ki je svirala alelujo in znane velikonočne pesmi. Tako nam je letošnja zimska velika noč vendarle prinesla mnogo velikonočne radosti.

BIRMANSKE URE kupite najceneje v strokovni trgovini
V. FRIEDRICH
Celovec-Klagenfurt, Lidmanskýgasse 3
na živilskem trgu

Da je na velikonočni ponedeljek v Selah igra, to se že nekako samo po sebi razume. Tudi letos so nam igralci „Prosvetnega društva“ pripravili nekaj posebno privlačnega; uprizorili so na-

mreč igro „Počeni prstan“, za oder prirejeno povest znanega tirolskega ljudskega pisatelja Reimmichla.

Vsebina je v jedru ta: Mlada žena Jerica živi v srečnem zakonu s Toneom Križnikom, s katerim se je poročila po smrti prvega moža Jurija, ki je padel v vojni na Laškem. Drnolka, mati prvega moža, pa ji te sreče ne privošči. Dezerter Povoden naj bi Jerici izročil poročni prstan rajnega Jurija. Zlobna Drnolka pa ga zvičajno prestreže, ga nese Jerici in se ji nalaže, da Jurij še živi, da je torej drugi zakon neveljaven. Vsa prepadena in obupana se Jerica prenagli, zapusti dete in dom in se poda v tujino. Zaman jo iščejo. Na božji poti na sv. Višarjah po petih letih vidi moža in svojega sinčka, a se umakne dalje na Tirolsko. Še le tam po srečnem naključju izve resnico o smrti Jurijeve in pride domov, kjer zacvete vsem po tolikih bridkosti vnovič družinska sreča.

Igra je napeta in ima mnogo ganljivih prizorov, vzbuja pa tudi domoljubna čustva ob prizorih s petjem naših pesmi: „Moja kosa je križavna“, „Le predi, dekle, predi...“, „Vetrič tihi...“, „Njav čez izaro“ in drugih.

Igralci so se v igro tako vživeli, da so se celo sami solzili, občinstvu pa je šlo vse tako globoko do srca, da je malokatero oko ostalo suho. Udeležba je bila mnogoštevilna, tudi godba s plesom v bližnji gostilni ni nikogar odvrnila od prireditve.

Vsem igralcem priznanje in iskrena hvala, enako tudi moškemu pevskemu zboru za sodelovanje. Igro ponovimo 15. aprila.

HAAS & Co.

Celovec, Klagenfurt
Bahnhofstraße 3 — Tel. 22-41
trgovina električnih aparatov
radijskih aparatov
tehničnih novosti in inštalacij

GLOBASNICA

Fantje in dekleta nadaljevalne šole so veselo zaključili svoje kratko šolsko leto. Ta čas, tako dobro porabljen, bo nedvomno prinesel mnogo koristi naši mladini za življenje. Pouk je bil bolj praktičen kakor pa teoretičen. Saj so šolska leta navadno le preveč teoretična. Posebno praktičen je bil pouk v kuhinjski umetnosti. Učenke so pokazale zelo veliko spretnost.

Da bi nekoliko pozabile včasih dolgočasne šolske ure, so za zaključek šolskega leta na Cvetno nedeljo uprizorile poučno igrice: „Pri kapelici“. Ni naš namen naštevati vrline posameznih igralcev ali igralk. Kot v splošno oceno predvajanja te igre naj navedemo le izjavo merodajne osebnosti: „Nisem mislil, da ima naša okolica tako nadebudne fante kakor tudi dekleta. Če bodo te sposobnosti igralci še gojili, vzgajali in vodili po pravi poti, bodo lahko mnogo koristili našemu narodu. V dobri mladini je tudi naša bodočnost. Želim še večkrat prisostvovati takim prireditvam.“ Nadejamo se, da bo mogoče ustreči tudi tej želji.

Kakor že znano smo imeli pri nas tudi dobro posrečen šivalni tečaj, ki je prav dobro uspel. Govora je bilo tudi o nekem kuharskem tečaju, ki je pa izpadel. Ne vemo, zakaj.

Kaj pa je z našimi malimi? Za materinski dan se pripravljajo, da pokažejo svojo hvaležnost največjim dobrotnicam: mamicam svojim.

Pa še druge igre so na sporedu. Bojimo se, da bo zmanjkalo časa za uresničitev vsega načrta, ker polje že željno vabi in kliče. Na vsak način se bo uresničilo, ako ne sedaj, pa pozneje pride vse še na vrsto.

Slovenska mladina na plan...

Novost!

„SPEZI-COLA“ osvežilna pijača tovarne

Amlachec

Celovec-Klagenfurt,
Pischeldorferstrasse 16

LIBIČ

Gori med Pliberkom in Šmihelom pravimo Libič. Skoraj na vrhu Libiča leži lepo posestvo, ki gleda daleč dol v dolino. Ta kmetija je izgubila svojega gospodarja. Dne 30. marca smo spremljali v lepem številu Huberjevega očeta Simona Opetnik, k zadnjemu počitku.

Huberjev oče so bili rojeni na Metlovi 12. X. 1866. Takrat je spadala Kazaška fara še k Šmihelu; niti svojih matičnih knjig ni imela. Z letom 1867 pa se je odtrgala od svoje matere cerkve in je postala samostojna. Šestindvajset let stari Simon Opetnik se je poročil z Marijo Sicherl, ki je bila lastnica Huberjeve domačije. Celih dolgih šestdeset let je gospodaril na tej novi svoji domačiji, je kraljeval in vladal tam gori na Libiču. Polovico svojega gospodarjenja pa je bil sam tam gori, kajti že leta 1919 mu je umrla žena in tako je občutil tudi celih 32 let, kaj se

Nakup in prodaja harmonik in pihalnih glasbil (trobil) na obroke
Willi Gaggl
Beljak-Villach, Bahnhofstr. 7
WILLI GAGGL VILLACH

pravi biti vdovec in nositi cel križ gospodarjenja in gospodinjenja. Zadnja leta pa je Huberjev oče precej bolehal in ni mogel več od doma.

Močno vnetje kile je povzročilo naglo smrt, pa še velike, težke bolečine, katere so morali oče prenašati zadnje dni. V 85. letu so 28. III. 1951 zaspali v miru. Spremljali smo jih k zadnjem počitku v obilnem številu. Pogrebne obrede so opravili domači gospod župnik, ki so se tudi poslovili od rajnega očeta. „Oče se poslavlja, jemlje zdaj slovo“, so zapeli pevci in še kot zadnji pozdrav prelepo „Nad zvezdami“.

Okrasje.

nakit in jedilni pribor v trgovski hiši

Walter Gaggl
Beljak - Villach, Hauptplatz 11

Njemu, ki je pripravljaj zemljo vsako v igred, je sedaj pripravljena božja njiva, da se odpočije od svojega truda na šmihelskem pokopališču. Mrtvaški bratje so spremljali svojega 263. rajnega brata z zastavo in lučicami k zadnjemu počitku.

Rajni naj počiva v miru! Huberjevimi pa naše sožalje.

PEČNICA

Ne moremo mimo tega, da ne bi tudi drugim sporočili, kar smo v minulem mesecu doživeli. Čudno prešenetil nas je bridka smrt, ki je nepričakovano vzela štiri farane. Zgubili smo našega duhovnega očeta, č. g. župnika Matevža Worniga. Iz Malenc smo spremljali k zadnjemu počitku Jožefa Woschitza, p. d. Žagarča. Iz Spodnjih Borovlj je odšel v večnost Smolejev Luki. Vsi trije so bili v lepi moški dobi 50 do 60 let. Njihova prezgodnja smrt je zadela povsod globoke rane. Vsem prizadetim naše iskreno sožalje! Ni pa bilo dano umreti v domači fari Katarini Hochmüller — stari Tišlarci. Pokopali smo jo na beljaškem pokopališču.

Začetkom meseca smo obhajali vedno češčenje v podružnici Sv. Gregorja v Spodnjih Borovljah. V lepo okrašeni cerkvi na belem hribu smo poslušali besede vnetih pridigarjev.

Tekom meseca so obiskovali farane

(Nadaljevanje na 8. strani)

Schlepppe pivo - tekoče hranivo!

MED Pliberkom in Drava

3. nadaljevanje in konec)

Sedaj pa nazaj in navzdol v seče pod Apovnikom in po ridah h Prekrniku. Ko stopimo iz gozda, smo tam.

Bog vedi, kako star je bil ta dom že tedaj, ko so pri fari v žvabeku postavili spomenik z latinskimi napisom, da tu pod tem kamnom počiva odlični kmetovalec Lukas Prikernek, ki se je leta 1772 iz tega sveta selil.

Živo je okrog hiše. Otroci, ovčke, pašna živina in žrebeta, vse se motovili okoli hiše. Na noč gre in treba je vse „vardjati“ (v var dejati). „Ste kaj žejni, prinesem mošta?“ ponuja gostoljubni gospodar. Da ne bo zamere, pa počijmo. Štefan se oglasi: „Franc bi tak rad, da bi ga fotografirali s fuk-som.“ Prepričan je, da ima najlepšega konjiča daleč naokrog. „Zakaj ne, pa pretemno je že za slikanje.“ Žrebeta si pa vseeno ogledamo. In je bil Franc zadovoljen, da smo fuksa pohvalili.

Sedaj pa še k Tužaku. Da je Tužak napreden kmet, je očitno dokazal z najnovejšim dejstvom, da se je posvetila pri njem električna luč. Pa je Tužak tudi garač, neumoren je ko mravlja. Od zore do mraka in v noč on gospodari in gospodinji. Skoraj sam je na

kmetiji, mlad vdovec, pa je vse obdelano, povsod snaga in red. Devet takih iz doline ga pri delu ne prekos. Gostoljubnost in prijaznost je njegova dika. Kadar pa se poda od doma, da ga vidite, kako je raven in klen, ko kak oficir. Pa prav kmalu si mora izbrati družico, da bo med ženskami mir.

Od Tužaka je razgled na Klopinski jezero, na Celovec in na Vrbsko jezero. Ponoči od Krstnice na Vel. noč je prekrizano njegovo polje z velikanskim ognjenim križem, v tem je on mojster.

Da ne bo zamere in bo popis Komeljna bolj popoln, moramo omeniti tudi Kužnika.

Poznali smo še rajnega Aneja z leseno nogo, ki nam je vselej v tolažbo, kadar rinemo v breg proti Kužniku, češ kako je ta mož z leseno nogo zmagoval to strmino. Zmiraj nam je prinašal v košu dobrot, orehov in hrušk in češenj. Jaz sem si sv. Miklavža zmiraj predstavljal s košem, kakor ga je imel Anej, in z leseno nogo in brado.

Iz Doba so fakini hodili in še hodijo k Tužaku, Prekrniku in Kužniku rabutak. Bistrinci in Gradišniku, Kogelniku in Brdniku. Čirkovljani h Brdniku, Mlinarju in celo h Drugu. Ninončani pa k vsem. Ostali polanci pa si puste češnje pripeljati na dom.

Bregi ob Dravi

Utonil je Matevžev fant, star 17 let.

Tako vroče je bilo poleti, da so se šli hladiti k vodi tudi taki, ki imajo prirojen strah pred Dravo, o kateri pravijo, da je „Drava sama svoja frava“.

Tudi Matevžev ni bil bogve kak prijatelj vode, saj ni znal plavati. Zato tudi ni šel v globoko vodo. Toda ravno tisti strah je kriv, da se je zgodila nesreča. Saj pravijo, „da voda nase vleče“, da je šel fant ves razgret k vodi, da bi se na hitro zmočil in bi zopet pobegnul od vode, kjer na mivki polzi in se pogreza, kjer stopiš. Vsled množestvilnih vrelcev, ki se ravno tu zlivajo v reko, je pa voda ob kraju močno hladna, fanta je zadela kap in je utonil.

Nič več ga ne bomo poslušali goslarja Ruša in nič več se mu ne bodo čudili, kako more biti človek tako zave-rovan in z vsem srcem in dušo predan kaki stvari kakor je muzika.

Zdi se mi, da je naš mladi, talentirani muzikant zaslužil, da se ga spomnimo še enkrat v prijateljskih mislih.

Nismo bili vajeni videti med nami človeka, ki bi se navduševal za nekaj, kar ni povezano s trdim delom in gruntom. Tudi večina ni razumela njegovih navideznih napak, ki so izvirale le iz njegove naravne ustvarjenosti za muziko.

S kakšnim navdušenjem je tovarišem govoril o muziki in jim razlagal

njeno teorijo. Niso ga popolnoma razumeli in so se mu muzali. Molče sem ob strani opazoval njegovo šolo. Kar bal sem se, da bo enkrat upravičeno jezen pograbil gosli in jih razbil na trdi butici, ki ga noče ali ne more razumeti.

Toda zaenkrat mu je bila violina preluba, predraga in prenežna, da bi jo rabil z jezo. V mehke krpe jo je ljub-beče povijal kakor mati svoje ljubljeno dete.

Njegova učiteljica Rozika v Šmihelu mu je kupila in podarila gosli, ker je v skromnem fantu odkrila talente in idealnega učenca.

Z Bregov je tri ure hoda v Šmihel, kamor je hodil k pouku. Ne vreme, ne ura mu ni bila ovira, niti delo doma, da ne bi šel za svojimi ideali, da bi se spopolnil, morda celo do stopnje svoje oboževane učiteljice Rozike.

Kako je bil srečen, če je videl, da ga skuša nekdo razumeti. Joj, muzika je vse. Kakor Paganini bi jokal in pel ob violini, da bi drugi zamaknjeni živeli z njim in bi dojeli smisel njegove misli.

Na uho je položil gosli in lok je z rutino drsel počez in melodija prvih naučenih serenad je plavala in njegov pogled za njo, v daljine.

Bodi ti, dragi mladenič, teorija glasbe popolnoma razodeta v svetu harmonije in večnih sanj.

Slavenske oddaje v radiu

ČETRTEK, dne 5. aprila:
14.30—14.45 Poročila — „Za gospodinjstvo“.
14.45—15.00 Sodobna vprašanja.
18.30—18.55 Poje oktet iz št. Petra na Vašinjah.
PETEK, dne 6. aprila:
14.30—15.00 Poročila — Komentarji.
SOBOTA, dne 7. aprila:
9.00—9.15 Iz literarne zakladnice.
9.15—9.30 Za vsakega nekaj.
NEDELJA, dne 8. aprila:
7.15—7.45 Duhovna obnova — Za nedeljo poje kvartet „Slavček“.
PONEDELJEK, dne 9. aprila:
14.30—15.00 Poročila — Iz svetovne literature.
TOREK, dne 10. aprila:
14.30—15.00 Poročila — „Zdravnik“.
Sodobna vprašanja.
18.30—18.45 Pouk slovenščine.
18.45—18.55 Pesmi in glasba.
SREDA, dne 11. aprila:
14.30—15.00 Poročila — „Za kmeta“ — Glasba.
ČETRTEK, dne 12. aprila:
14.30—15.00 Poročila — „Za ženo“ — Glasba.
PETEK, dne 13. aprila:
14.30—15.00 Poročila — Komentarji.
SOBOTA, dne 14. aprila:
9.00—9.20 Za mladino.
9.20—9.30 Za vsakega nekaj.
NEDELJA, dne 15. aprila:
7.15—7.45 Duhovna obnova — Pester nedeljski spored.

CERKVENI PRISPEVKI

JAVEN POZIV

Vse katoličane, ki so dolžni plačati cerkveni prispevek za prvo četrtletje 1951 in tega še niso plačali, pozivamo, da v opominjalnem roku treh tednov, ki se začne dne 1. aprila 1951, brez nadaljnjega poziva plačajo dolžni prispevek do 21. aprila 1951 pri pristojnem župnem cerkvenem svetu in da ob enem pokažejo svoj davčni predpis ali pa mezdní izkaz.

Cerkveni prispevek je po zakonu dolg, katerega je treba plačati in Cerkev nima dolžnosti, da bi ga po svojih organih pobirala. Kadar pa bi ta prispevek ne bil plačan, je pravna pot dopustna.

Organi, ki od časa do časa ta davek pobirajo, uživajo pravno zaščito ter imajo pravico, da zaračunajo pobiralno pristojbino v iznosu enega šilinga.

Finančna zbornica Krške škofije
Celovec, Mariannengasse 2.

Izborno kapljico ter dobra in poceni jedila vam nudi gostilna

„Zum stillen Zeher“
(lastnica ANNA WIGOSCHNIG)
CELOVEC - KLAGENFURT
10.-Oktober-Straße (pri kinu Prechtl)

Kam gremo?

Na klobase in dobro vino v gostilno
SOCHER
(Anna in Christian Kornbrath)
Celovec-Klagenfurt, St.-Valter Straße 14

ČEVLJI

Graf

SO RES NAJBOLJŠI
CELOVEC-KLAGENFURT,
Burggasse

Radio Schmidt

„Velika hiša malega človeka“
Radioaparati za vsakogar. Tovarniško novi 4 cevni Super od 526 S naprej.
— Popolnoma prenovljeni aparati od 200 S dalje.

Najbolj moderna popravilnica.
Zarnice za dom in preprodažo.
CELOVEC - KLAGENFURT
Bahnhofstr. 22 — Tel. 29-48

Delavnice za vsa steklarska dela
brušenje stekla, pleskanje stekla,
steklene šipe za avtomobile
Zrcala — ogledala

STEKLO IN PORCELAN
HANS BRAMMER
Celovec — Klagenfurt
Lidmanskýgasse 41 — Tel. 30-39

Pri nas na Koroškem

(Nadaljevanje s 7. strani)

naši cerkveni ključarji. Nabrali so lepo vsoto za nabavo cerkvenih zvonov. Večina prebivalstva je požrtvovalno darovala svoj delež.

Da se tudi radujemo in veselimo, spriduče dejstvo, da se je od nas odpeljal poln omnibus v Planico, kamor so prispeli pravočasno in videli tekme. Nazaj grede se niso mogli izogniti dobri italijanski kapljici in so se židane volje vrnili.

Na velikonočni ponedeljek smo se udeležili sv. maše v Spodnjih Borovljah, katero je bral naš domači novomašnik. Požarna bramba pa je začela že kar po sv. maši s svojo veselico v prijetni domači gostilni Ravš, kjer so dolgo v noč gasili — „žejo“.

ŠT. LENART PRI SEDMIM STUDENCIH

Zopet je poteklo nekoliko časa, odkar smo se zadnjič oglasili. Cel kup novic je in zopet moramo kaj napisati.

Kakor smo že omenili, zbirajo naši mladeniči za nov zvon, ki smo ga že dobili in ga blagoslovili na velikonočno soboto. Zvon je težak 450 kg in je že tretji v kratki dobi. Priprav za to blagoslovitev je bilo dovolj, toda žali Bog je slabo vreme prekrizalo vse račune. Dekleta so zbirala in pekla, stojnici sta bili kar dve in konkurence je bilo dovolj. Toda kljub hudi konkurenci sta obe „stranki“ vse prodali, še zmanjkalo je. Seveda se moramo našim pridnim dekletom za njihov trud najlepše zahvaliti. Pa saj je bilo tudi njihovo pecivo res dobro.

Za botro novemu zvonu je bila Majerčeva Trezca, za botra pa naš krojaški mojster, Dermutzov Johan. Ljudi tudi ni bilo preveč, kar je spet povzročilo slabo vreme. Tudi Vstajenje, ki bi se moralo vršiti po blagoslovitvi zvona, je radi tega padlo v vodo. Anderle je zastoj vozil s plugom po njivah, da bi omogočil Vstajenje po isti poti kot po navadi. Tudi Tonči je skrbel za to, da je sneg vsaj deloma zginil.

nil izpred cerkve. Metal ga je sem in tja kot bi delal na akord. Pa vse skupaj žali Bog ni pomagalo.

Še v nedeljo zjutraj, ko je bilo Vstajenje v Poturju, ni bilo zaželenega lepega vremena. Upajmo, da ga bodo imeli Poturčani ob priliki blagoslovitve njihovega zvona. Poturčani namreč niso hoteli zaostati za ostalimi in so si naročili svoj zvon za cerkev v Poturju.

Komaj smo se malo oddahnili pred tolikim snegom, glej ga mrcino, je že zapadel spet novi. Skoro pol metra ga je zapadlo. Upajmo, da ga bo sonce kaj hitro snedlo in da bo skoro spet tako kot je bilo. Mislimo, da bo lahko začeli počasi z oranjem, pa je bil več up zaman.

Našo šolo so nanovo pokrili, kajti dež in obilni sneg sta zelo pokvarila streho. Sedaj pa lahko upamo, da ne bo več teklo v nadučiteljevo kuhinjo ali pa v tretji razred.

ŠTEBEN V PODJUNI

21. marca je umrla Dobrovnikova mati, Ana Aplen, v starosti 72 let. Bila je lani dolgo v bolnici, toda pomoči ni bilo pričakovati niti iz bolnice in ne od drugih zdravnikov. Tako je bolehalo dalj časa.

Bila je dobra krščanska mati, ki je mnogo žrtvovala in trpela. Njena življenjska pot je bila poslana samo s trnjem in le malokdaj so dospeli sončni žarki med trnje. Gotovo se je tudi sin spomnil besed: „Oj težka pot, oj tožna pot, ko od srca srce se loči... Saj ti na veke greš od tod“, ko je rajna mati toliko skrbela za njega.

Pokopali smo jo na veliki petek. Pogreb se je vršil seve brez zvonjenja in tako brez vsakega znamenja, da je Dobrovnikova mati zatisnila oči, a kljub temu je številu udeležencev pokazalo, da je umrla nam vsem ljuba, požrtvovalna in dobra mati. Č. g. župnik so se z lepimi besedami poslovili od rajne in tudi cerkveni zbor ji je zapel žalostinko „Nad zvezdami“ v slovo.

Specialna trgovina preprog

Schrauf

priporoča perzijske, orientalske in domače preproge v največji izbiri
Nakup dobro obranjenih preprog in popravila

Celovec-Klagenfurt, Heiligen-Geist-Platz 9

Trgovina vseh električnih potrebščin

Kupujte pri domačem obrtniku

HANS KREUTZ

Celovec, Kramergasse 11 Telefon 21-73
RADIJSKI APARATI NA OBROKE

Nakup in prodajo kmečkih posestev, vil, hiš in parcel pod najugodnejšimi pogoji posreduje

FRANZ RAMUSCH

Celovec-Klagenfurt, Paradaisergasse 2
(v poslopju »Bezirkshauptmannschaft«)

TOVARNA POHISTVA

VÖLKER

Celovec-Klagenfurt,
Villacher Ring 45-47

KUHINJSKI POMIVALNIKI
V NAJVEČJI IZBIRI

HLAČE PO MERI — KASHA

HLAČE šil. 250.—

GABARDEN šil. 380.—

DOBAVIM V DVEH DNEH

Pichler

Beljak — Villach

OGLASI prinašajo dobiček

Vse to bi moglo opraviti prejšnji dan, ako bi poznale vse »knife«, kakršni so seveda tudi pri peki. — »Recepti-slikanice« olajšajo in pospešijo izbiro, povedo, kaj je potrebno, kako je treba pripraviti in kakšno je s pecilnim praškom pripravljeno pecivo.

König
BACKPULVER

POVEST IZ BUKARESTE

V Bukarešti je poslala neka žena svojega moža v trgovino po korenje. Mož je čakal več ur v vrsti pred trgovino, ko je prišel na vrsto, je korenja že zmanjkalo. Hitel je domov, vrgel košaro po tleh in začel brskati po omari. Na ženino vprašanje je kričal: „Ne morem več prenašati, ubil bom Ano Pauker!“ Vtaknil je v žep velik, star samokres, zaloputnil vrata in odšel.

Njegova žena je jokala in molila. Čez štiri ure se je mož vrnil ves utrujen. Žena ga je vsa prestrašena vprašala: „Ali si jo ubil?“ „Ne,“ je mož odgovoril, „tudi tam jih že preveč čaka v vrsti.“

Gledališče

Začetek predstav ob 20.00

5. IV. »Moral«, abonma C, izbirni abonma, prosta prodaja vstopnic.
6. IV. »Lisa, benimm dich«, veseloigra-ope-reta, premiera, abonma A, prosta prodaja vstopnic.
7. IV. »Die Landstreicher«, izbirni abonma, prosta prodaja vstopnic.
8. IV. »Lisa, benimm dich«, izbirni abonma, prosta prodaja vstopnic.

KINO

Celovec - Klagenfurt

STADTTHEATER

Predstave ob 16. in 18. uri, ob ponedeljkih tudi ob 20. uri.

Do 5. IV. »Ein Frauenherz«

PRECHTL

Predstave ob 16.00, 18.15 in 20.30

Od 3.—5. IV. »Die Blume von Hawaii«
Od 6.—12. IV. »Die Sensation von San Marino«

Beljak - Villach

BAHNHOFLICHTSPIELE

Predstave ob 12., 14., 16., 18.15 in 20.30; ob nedeljah in praznikih tudi ob 10. uri.

Od 6.—9. IV. »Cheyenne«
Od 10.—12. IV. »Tarzan und sein Sohn«
Dne 1., 2. in 3. IV. pravljica predstava »Dörnröschen — Trnuljčica«

STADT-KINO

Predstave ob 16., 18. in 20. uri.

Od 6.—9. IV. »Fabiola«
Od 10.—12. IV. »Der Weg nach Utopia«

Elite Filmbühne

Predstave ob 15.45., 18.15. in 20.15, ob nedeljah in praznikih ob 14., 16., 18.15. in 20.15.
Od 6.—9. IV. »Fledermaus«
Od 10.—12. IV. »Kautschuk«

Apollo Lichtspiele

Predstave ob 10., 12., 14., 16., 18. in 20. uri.
Od 6.—9. IV. »Unsterbliche Geliebte«
Od 10.—12. IV. »Das Mädchen von Moorhof«